

Konstrukční parametry střihů historických korzetů

Bakalářská práce

Studijní program: B3107 – Textil

Studijní obor: 3107R015 – Výroba oděvů a management obchodu s oděvy

Autor práce: **Tetyana Vladymyr, DiS.**

Vedoucí práce: Ing. Blažena Musilová, Ph.D.

TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC
Faculty of Textile Engineering ■

Pattern construction parametrs of historical corsets

Bachelor thesis

Study programme: B3107 – Textil

Study branch: 3107R015 – Clothing Production and Management of Clothing
Trade

Author: **Tetyana Vladymyr, DiS.**

Supervisor: Ing. Blažena Musilová, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci
Fakulta textilní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tetyana Vladymyr, DiS.**
Osobní číslo: **T14000344**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Výroba oděvů a management obchodu s oděvy**
Název tématu: **Konstrukční parametry střihů historických korzetů**
Zadávající katedra: **Katedra oděvnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Provedte literární rešerši v oblasti hodnocení proporcí somatotypů poplatných období "renesančně-barokního" a "viktoriánského". Zaměřte se na analýzu definic ideálních tělesných proporcí.
2. Navrhněte a proveďte experiment pro hodnocení proporčních vztahů mezi zjištěnými přímými rozměry z historických obrazů a odpovídajícími povrchovými tělesnými rozměry, které budou změřeny u souboru dnešních žen.
3. Experimentální výsledky implementujte do konstrukčních algoritmů střihů korzetů tak, aby tvar výsledných střihových dílů korzetů zajišťoval vizuální dojem odpovídající zadané siluete poplatné období "renesančně-barokního" a viktoriánského .
4. Vyhodnoťte experiment, diskutujte nové poznatky a stanovte závěry. Naznačte možnosti dalšího vývoje studované problematiky.

Rozsah grafických prací: dle rozsahu dokumentace

Rozsah pracovní zprávy: cca 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- Zvolánková, A. Technika tvorby stříhů historických korzetů. Bakalářská práce TUL. Liberec 2015.
- Yu, W. & Fan, J. et al, Innovation and Technology of Women's Intimate Apparel, CRC Press: 1. edition, 2006, 264 p. ISBN-13: 978-0849391057.
- Haggard, A. Pattern Cutting for Lingerie, Beachwear and Leisurewear. Blackwell Publishing: 2.edition, 2004, 288 p. ISBN 978-1405118583.
- Vrba, V. Stříhy prádla: Konstrukce a stupňování. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1987, 108 s.
- Doyle, R. Waisted efforts: an illustrated guide to corset making. Reprinted. Halifax, N.S.: Sartorial Press Publications, 1997, 235 p. ISBN 09-683-0390-0.
- Waugh, N. Corsets and crinolines. Reprinted. New York: Routledge/Theatre Arts Books, 1994, ISBN 08-783-0526-2.
- Historische Schnitte nach M. Müller: ausgewählte Konstruktionsbeiträge der "Rundschau für internationale Damenmode": [Grund- und Modellschnitte, Theatergewänder, traditionelle Trachten ; Body-Fashion]. 1. Aufl. München: Rundschau-Verl. Königer, 2001, 235 p. ISBN 39-293-0520-8.
- Steele, V. The Corset: A Cultural History. Yale University Press, 2003, 208 p. ISBN 978-0300099539.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Blažena Musilová, Ph.D.
Katedra oděvnictví

Datum zadání bakalářské práce: 14. listopadu 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 5. května 2017

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Anžehin Havelka, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 14. listopadu 2016

Žádost o prodloužení termínu odevzdání bakalářské práce

Jméno, příjmení, obor: Tetyana Vladymyr, VOMO

Vedoucí práce: Ing. Blažená Musilová, Ph. D.

Název práce: Konstrukční parametry střihů historických korzetů

Žádám o prodloužení termínu odevzdání bakalářské práce na KOD k stanovenému termínu platného harmonogramu studia pro akademický rok 2017-18.

Podpis studentky:

Souhlasím/nesouhlasím - vedoucí práce: Ing. Blažená Musilová, Ph. D.

Podpis vedoucího práce:

Souhlasím/nesouhlasím - vedoucí katedry: doc. Ing. Antonín Havelka, CSc.

Podpis vedoucího katedry:

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ
Katedra oděvnictví ①

20 APR. 2017

Datum: 19. 04. 2017

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum: 1.05.2018

Podpis:

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce Ing. Blaženě Musilové, Ph.D. za odborné vedení, pozitivní přístup, vstřícnost a ochotu v průběhu vypracování bakalářské práce.

Děkuji také mým nejbližším, za podporu a trpělivost během celého mého studia.

Anotace

Bakalářská práce se věnuje konstrukci střihu dobových korzetů. Analyzuje historické proporce korzetů a hodnotí proporční vztahy mezi přímými rozměry z historických obrazů a povrchovými tělesnými rozměry. Výsledkem analýzy jsou matematické modely ideálních proporcí korzetů poplatné době „renesančně-barokní“ a „viktoriánské“. Na základě studia modelové úpravy historického střihu, jsou stanoveny regresní vztahy pro matematický popis členících linií střihu. Výsledkem je návod na konstrukci střihu historického korzetu pro současnou postavu, zajišťující vizuální dojem žádané siluety poplatné období „viktoriánského“.

Klíčová slova: korzet, střihové konstrukce, somatotyp, historický oděv, dobový korzet, proporce

Anotation

This Bachelor thesis is focused on the pattern construction of period corsets. It analyses historic proportions of corsets and evaluates the proportional relationship between shapes taken from historical paintings and body proportions. The results of this analysis are mathematical models of ideal proportions of corsets reflecting the Renaissance, Baroque and Victorian periods. On the basis of the study of a design modification of a historic pattern mutual relations for the mathematical descriptions of dividing lines are defined. The thesis presents a manual for a pattern construction of a historical corset designed for a contemporary body which provides a visual impression of a required silhouette reflecting the Victorian era.

Key words: corset, period corsetry, pattern construction, period body type, historical costume, pattern construction

Obsah

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	7
SEZNAM ODBORNÝCH TERMÍNŮ	8
ÚVOD	9
1. HISTORIE KORZETU – IDEÁLNÍ PROPORCE POD VLIVEM MÓDY	10
1.1 VÝVOJ TVARU HISTORICKÝCH KORZETŮ	11
1.1.1 RENESANČNĚ-BAROKNÍ OBDOBÍ	12
1.1.2 VIKTORIÁNSKÉ OBDOBÍ	14
2. PROPORCE IDEÁLNÍCH SOMATOTYPŮ POPLATNÝCH OBDOBÍ	16
2.1 INTERPRETACE VÝLEDKŮ ANALÝZY PROPORČNÍHO KOEFICIENTU OP/OH	17
2.2 INTERPRETACE VÝLEDKŮ ANALÝZY PROPORČNÍHO KOEFICIENTU PH/OH	18
2.3 IDEÁLNÍ SOMATOTYP POPLATNÝ DOBĚ RENESANČNĚ-BAROKNÍ	18
2.4 IDEÁLNÍ SOMATOTYP POPLATNÝ DOBĚ VIKTORIÁNSKÉ	19
3. TĚLESNÉ PROPORCE SOUČASNÝCH ŽEN	20
3.1 METODY MĚŘENÍ A POUŽITÉ POMŮCKY	20
3.1.1 STAŽENÝ OBVOD PASU JAKO VÝCHOZÍ ROZMĚR	20
3.2 TĚLESNÉ ROZMĚRY	24
3.2.1 KOEFICIENT PRO STANOVENÍ OP _{MIN}	24
3.3 TĚLESNÉ PROPORCE S OHLEDEM NA OP _{MIN}	25
3.3.1 ČELNÍ PŘÍMÉ ROZMĚRY	27
3.4 SHRNUTÍ VÝLEDKŮ:	27
3.4.1 POROVNÁVACÍ TABULKA STANOVENÝCH PROPORČNÍCH KOEFICIENTŮ	29
4. KONSTRUKCE STŘIHU HISTORICKÉHO KORZETU	30
4.1 KONSTRUKCE STŘIHU VIKTORIÁNSKÉHO KORZETU	30

4.1.1	UMÍSTĚNÍ STŘIHOVÝCH DÍLŮ DO POMYSLNÉ KONSTRUKČNÍ SÍŤE	31
4.1.2	KONSTRUKČNÍ SÍŤ	32
4.1.3	UMÍSTĚNÍ ČLENÍCÍCH LINIÍ STŘIHU	33
4.1.4	MODELOVÉ ÚPRAVY DOLNÍHO A HORNÍHO OKRAJŮ KORZETU	36
4.1.5	PASOVÉ VÝBĚRY.....	38
4.1.6	NÁVOD PRO KONSTRUKCI STŘIHU VIKTORIÁNSKÉHO KORZETU.....	40
5.	<u>DISKUSE VÝSLEDKŮ</u>	43
6.	<u>ZÁVĚR.....</u>	44
	<u>BIBLIOGRAFIE</u>	45
	<u>SEZNAM OBRÁZKŮ.....</u>	46
	<u>SEZNAM TABULEK.....</u>	47
	<u>PŘÍLOHA Č. 1 – STŘIHOVÉ DÍLY RENESANČNĚ-BAROKNÍCH KORZETU</u>	I
	<u>PŘÍLOHA Č. 2 - STŘIHOVÉ DÍLY VIKTORIÁNSKÝCH KORZETŮ.....</u>	III
	<u>PŘÍLOHA Č. 3 – VÝSLEDKY ANALÝZY IDEÁLNÍCH SOMATOTYPU POPLATNÉ OBDOBÍ „RENASANČNĚ-BAROKNÍHO“ A „VIKTORIÁNSKÉHO“</u>	V
	<u>PŘÍLOHA Č. 4 - VÝSLEDKY ANALÝZY TĚLESNÝCH PROPORCÍ SOUČASNÝCH ŽEN</u>	VI

Seznam použitých zkratk a symbolů

OZNAČENÍ	VYSVĚTLENÍ
atd.	a tak dále
tzv.	tak zvaný
I	index
k	koeficient
op	obvod hrudníku
oh	obvod pasu
PD	přední díl
p.r.	pásová rovina konstrukční sítě
p.v.	předchozí výpočet
RB	renesančně-barokní
V	viktoriánské období
ZD	zadní díl

Seznam odborných termínů

Busk - odnímatelný pás pevného materiálu (dřeva, kovu, rohoviny) pro vyztužení předního dílu korzetu (Steele, 2001)

Konstrukční metodika - kodifikovaný systematický postup vytváření stříhové konstrukce oděvů (Musilová, 2013)

Konstrukční síť - soustava navzájem kolmých přímek, která tvoří základ pro stříhové konstrukce. (Musilová, 2013)

Korzetiér - specializovaný výrobce korzetů

Pelvimetr - dotykové měřidlo s rozevíracími rameny k zjišťování akromiální (ramenní) a pánevní šířky (Musilová, 2013)

Proband - jedinec, který je předmětem zkoumání

Proporce - vzájemné poměry jednotlivých částí těla a jejich poměr k tělu jako celku (Musilová, 2013)

Somatotyp - tělesný tvar odpovídající charakteristickým znakům, jenž je definovaný určitým poměrem tělesných rozměrů (Musilová, 2013)

Úvod

„Žena v korzetu je lež, faleš, klam, ale pro nás je tento klam lepší než skutečnost“
Eugène Chapus (Coxová, a další, 2013)

Móda má svoji bohatou historii, neustále se vyvíjí, obměňuje a reflektuje dobu. Přestože jí vnímáme přes módní trendy, tedy jako něco neustále nového, sama móda čerpá ze své minulosti. Jednotlivé prvky, trendy, siluety se v průběhu doby opakují a promítají se v novém vzhladu.

Jeden z fenoménů je štíhlý pas. Možná proto korzet, který umožňuje dosáhnout žádaného úzkého pasu, přetrval jako součást ženského oděvu více než 400 let. I dnešní moderní žena touží po úzkém pasu, ale není již ochotná se natolik omezovat. Součásti oděvu, které formují postavu jsou dnes vyrobeny většinou z elastických materiálů, které už tak neomezují ženu v pohybu. Přesto korzet z módy nevymizel. Objevuje se ve svatební módě, v některých moderních stylech, jako je „*Steam Punk*“ nebo „*Gothic*“. Tyto styly ovšem neřeší historické proporce korzetů, které potřebujeme zachovat pro autentický vzhled siluety k využití v historických kostýmech pro film či divadlo.

Historickým kostýmům se věnuje metodika konstrukce střihu Müller & Sohn, která neřeší proporční vztahy a proto ve výsledku nevznikají tvarově autentické oděvy.

Proporční vztahy historického korzetu řeší ve své bakalářské práci Zvolánková na základě obrazové analýzy dobových somatotypů a následně je implementuje do současné konstrukční metodiky. (Zvolánková, 2015)

Tato práce navazuje na bakalářskou práci Zvolánkové a jejím cílem je porovnat proporční vztahy mezi zjištěnými přímými rozměry z historických obrazů a odpovídajícími povrchovými tělesnými rozměry, které budou měřeny u souboru dnešních žen. Následně budou získané výsledky implementovány do konstrukčních algoritmů střihů korzetů, tak aby tvar výsledných střihových dílů zajišťoval vizuální dojem odpovídající žádané siluete poplatné období „renesančně-barokní“ a „viktoriánské“.

1. Historie korzetu – ideální proporce pod vlivem módy

Korzet (pochází z francouzského slova corps - tělo) je speciální součást oděvu pro tvarování postavy. Vzhled korzetu, jeho tvarování se měnili v průběhu staletí pod vlivem módy, která diktovala ideální proporce, ale příliš nebrala v potaz proporce lidského těla - občas zvýrazňovala přirozenou křivku, jindy se ji zase snažila zcela potlačit. (Coxová, a další, 2013)

Za předchůdce korzetu se dá již považovat kožený pás u antického oděvu. Nosily se pod tunikou, pod prsy nebo přes ně a používaly se pro podporu prsního koše. Už u gotického oděvu se objevuje tvar korzetu, který se formuje vložení železných nebo dřevěných pásů – tzv. „busk“ – v přední části korzetu podélně mezi prsy. Jednotné díly se spojovaly šňorováním vzadu, v obou bocích a ze předu. Počátkem druhé poloviny 15. století se dámské korzety začaly vyrábět z kůže s metalickými „busky“. Pro prodyšnost takového oděvu byly vytvořené otvory v kůži. (Waugh, 1954)

V půlce 16. století španělský dvůr kultivuje plochý tvar ženského těla. Španělské korzety měly složitou kovovou konstrukci s ocelovými šrouby. *Obrázek 1* znázorňuje celokovové korzety ze čtyřicátých let 16. století.

Obrázek 1- Celokovové korzety (cca 1640). Zdroj: <http://www.fashiony.ru>

V polovině 17. století se znovu vrací ženské tvary, zvedá a vycpává se poprsí. Korzety se vyrábí z hedvábí, saténu, krajky a zdobí se výšivkou a peřím. Úzký pas je považován za ideál krásy. První extrém ve formování postavy byl zaveden známou francouzskou

královnou módy Kateřinou Medicejskou, která prohlásila standardem obvod pasu pouhých 33 cm.

Barokní korzet s krinolínou byl základem dámského oděvu. Vyráběl se z látky a pro tvarování korzetu se používaly kosti velryby. Anglický korzet měl šněrování vzadu a francouzský vepředu. Hlavním účelem dobového korzetu bylo tvarování úzkého pasu.

Po Velké francouzské revoluci (r. 1789) byl korzet na nějaký čas odložen. Do módy se vrátila inspirace antikou a ideálem se stávají jednoduché antické řecké oděvy. Od roku 1810 se znovu korzet vrací do módy a od roku 1820 začíná průmyslová výroba korzetů.

Koncem 19. století započal boj za změnu ženského oděvu. V Anglii vzniká tzv. „*Eстетické hnutí*“, které bojuje proti deformaci ženského těla. Ve 20. letech 20. století vzniká rovný korzet, který příliš nedeformuje postavu jako jeho předchůdce. Za průkopnici můžeme jistě považovat známou francouzskou lékařku Inès Gaches-Sarraute, která v roce 1900 publikuje svoji studii o fyziologii korzetu. Navrhuje novou formu korzetu a rozděluje ho na dvě části: vrchní (podprsenka) a spodní (pas).

Dnes se historické korzety používají v kostýmech pro film, divadlo apod. Inspiraci korzetem také nacházíme v módě současných návrhářů či svatební módě.

1.1 Vývoj tvaru historických korzetů

Napříč historií se tvarové řešení korzetu podrobovalo módním vlivům a ideálu krásy daného období. Z historie vývoje korzetu a jeho tvarových změn vyplývá, že štíhlost a úzký pas byly vždy považovány za ideály krásy. Větší až významné proměny se projevují ve zdůraznění a naopak potlačení poprsí.

Velká francouzská revoluce rozděluje tvarový vzhled korzetu na dva typy - „renesančně-barokní“ a „viktoriánský“. Přibližná datace těchto dvou stanovených období je 16. až 18. století pro „renesančně-barokní“ a 19. století pro „viktoriánské“.

Vývoj tvaru ideálního somatotypu napříč obdobími je zmapován v knize Nory Waugh „Korzety a krinolíny“. (Waugh, 1954) Autorka v této knize studuje tvary a způsoby výroby korzetů, zobrazuje vzory konstrukčních stříhů, neboť popis a fotografie nejsou dostatečné k tomu, aby poskytly trojrozměrné vnímání tvaru.

1.1.1 Renesančně-barokní období

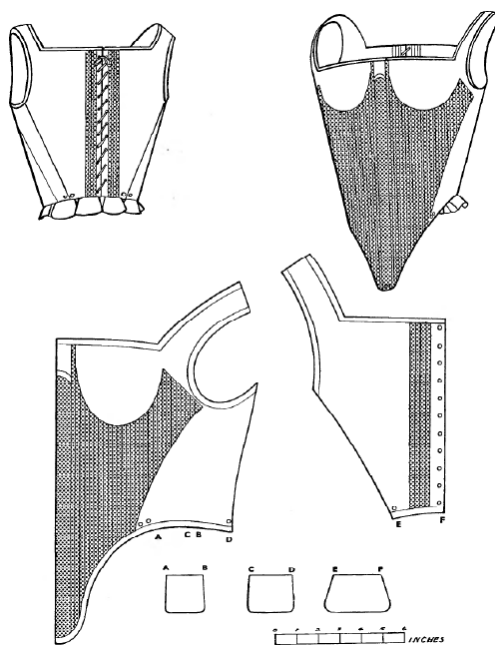
Na začátku 16. století v Anglii a ve Francii dámské šaty prodělaly razantní změnu, a to oddělením živůtku od sukně. Od této doby se začal vyvíjet korzet. Během vývoje tato část oděvu měla různé názvy:

- 16. století - „*waistcoat*“ (v českém překladu „*vesta*“)
- 17. století - „*whaleboned bodies*“ (v českém překladu „*živůtek*“)
- 18. století - „*stays*“ - (v českém překladu „*šněrovačka*“)

Až v 19. století se pro tento druh oděvu začal používat název korzet. V následujícím textu této práce je použit název „*korzet*“ pro všechna období bez ohledu na historickou správnost tohoto termínu.

Raný korzet byl vyroben ze dvou nebo více prošívaných vrstev plátna a často vyztužen. Pro dosažení většího zpevnění přední části korzetu byl v předním středu umístěn „*busk*“ – pás z tvrdého materiálu (dřeva, rohoviny, oceli nebo slonoviny). „*Busk*“ byl vložen mezi vrstvy plátna, obvykle měl širší tvar nahoře, který se zužoval směrem dolů, kde byly vytvořeny otvory pro přivázání „*busku*“ ke korzetu.

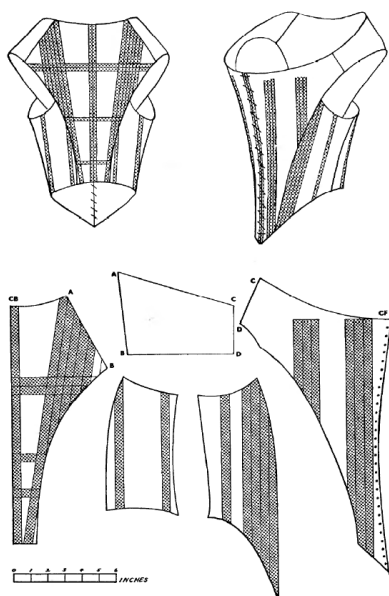
V druhé polovině 16. století byly pro větší vyztužení korzetu přidány kostice do boku a boční šněrování bylo změněno na pohodlnější zadní středové nebo přední šněrování. Zadní středové šněrování a umístění „*busku*“ do předního středu je vyobrazeno na *Obrázku 2*.

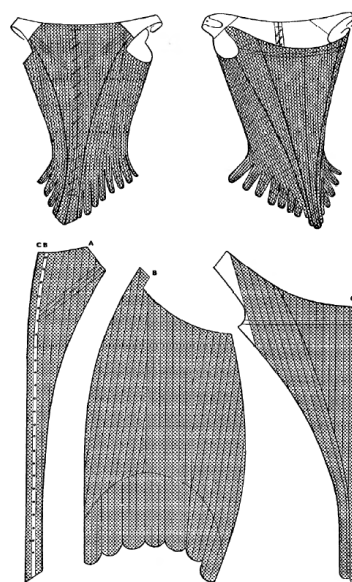
Obrázek 2 - Korzet začátku 17. st. Zdroj: (Waugh, 1954)

Dále se tvar korzetu proměňoval tvarově a technologicky. Délka celého korzetu se protáhla pod úroveň pasové přímky, posléze tato prodloužená část byla rozříznutá až k pasu několika řezy v bočních částí korzetu. Boční přední švy byly nakloněné a ubíhaly tak do zúžení, až téměř ke středu. Přidaly se kostice do všech ploch dílů korzetu vertikálně a pro udržení zadní lopatkové části i horizontálně. Některé korzety byly vyztužené kosticemi napůl (viz *Obrázek 3*) a některé měly kostice přes celé plochy dílů.

Protáhlé a úzké tvary v architektuře na konci 17. století se také promítly do oděvní módy. Ve středové přední části korzetu byly přidány další členicí švy, které opticky zúžily a protáhly trup. Zadní středový díl se maximálně zúžil směrem dolů a celková délka korzetu se protáhla k bokům. Vzor spodní vrstvy korzetu konce 17. století je vyobrazen na *Obrázku 4*.

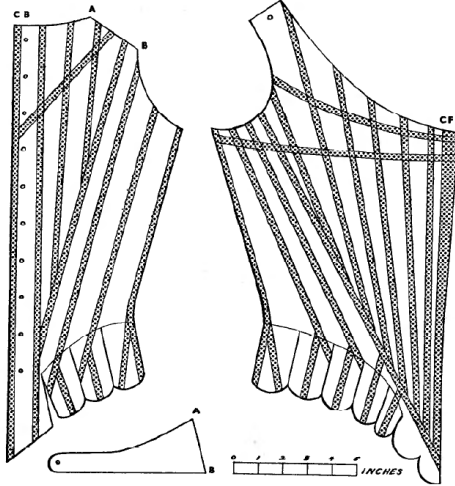
Obrázek 3 - Korzet napůl vyztužený kosticemi (1650-1660). Zdroj: (Waugh, 1954)

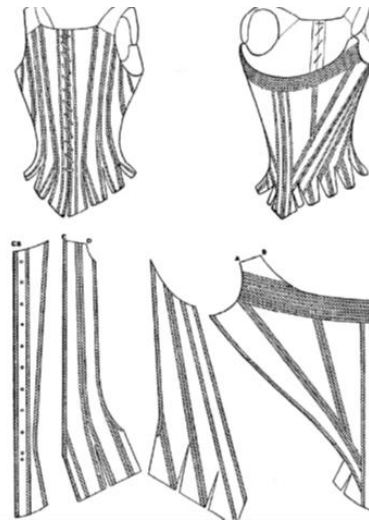
Obrázek 4 - Korzet plně vyztužený kosticemi (cca 1680). Zdroj: (Waugh, 1954)

V polovině 18. století práce korzetiérů dosáhla vysokých standardů. Do přední části, v prsní oblasti byly vloženy další kostice horizontálně tak, aby tvarově podpořily kulatost poprsí.

Postupně si korzetiéři uvědomovali, že směr svislých kostic a tvar podpůrných vodorovných kostic dává korzetům žádaný tvar. A tak, v druhé polovině 18. století měl korzet méně stříhových dílů a méně kostic. Dekolt se díky ramenním popruhům snížil až do úrovně poprsí a zadní část zůstala vysoko nad lopatkami (viz *Obrázek 5 a 6*).

Obrázek 5 - Korzet (1776). Zdroj: (Waugh, 1954).

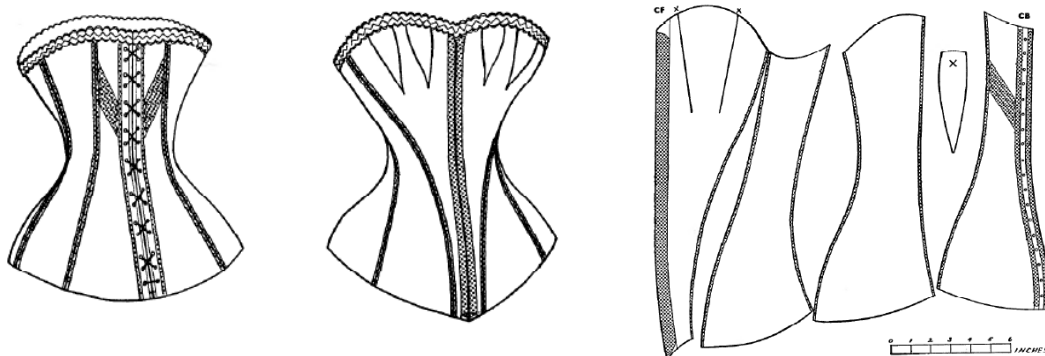

Obrázek 6 - Korzet (cca 1780). Zdroj: (Waugh, 1954).

1.1.2 Viktoriánské období

Na začátku devatenáctého století byly za ideál krásy považované přirozené křivky ženského těla a oděv byl inspirován antickou. Nosily se lehké mušelinové šaty, které jemně splývaly na postavě a zdůrazňovaly přirozené proporce těla. (Waugh, 1954)

Za předchůdce viktoriánského korzetu se dá považovat úzkou pletenou „košilku“ z bavlny, která dokázala vyhladit drobné nerovnosti postavy ale nedeformovala přirozené křivky těla. Od tohoto ranného období a během celého 19. století se viktoriánský korzet stále vyvíjel a měnil v návaznosti na módě. Rané korzety tohoto období byly dlouhé až k bokům a postupně se délka zkracovala s rostoucím objemem krinolíny až do poloviny 19. století. Tyto korzety měly ramenné popruhy, které po přidání kostic do švu se přestaly používat. Do předního středu byl umístěn široký „busk“ a do švu úzké kostice (viz Obrázek 7).

Obrázek 7 - Korzet (1844). Zdroj: (Waugh, 1954)

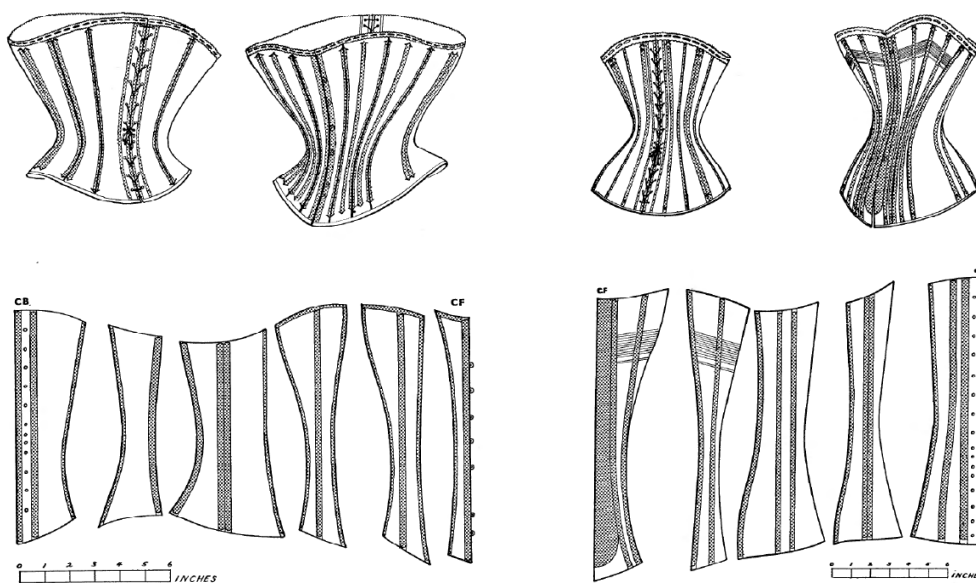
Industriální rozvoj v 19. století přinesl mnoho vylepšení také pro korzet:

- 1828 – vynález kovových oček
- 1829 – první ocelový „busk“
- 1832 – patent na tkané korzety (Jean Werly)
- 1873 – lžičkový „busk“ se zapínáním (Obrázek 8)

Obrázek 8 - Lžičkový busk. Zdroj: (Waugh, 1954)

Koncem 40. let 19. století korzet byl zbaven klínku v oblasti hrudníku a členil se na 7 až 13 dílů tvarovaných do pasu. V tomto období dosáhl korzet své nejkratší úrovně dolního okraje (viz Obrázek 9). Po úplném vyřazení krinolíny se délka korzetu opět posunula níž, až k bokům a začala se tvarovat dolní část korzetu. Výsledný tvar tak postupně získal vzhled přesýpacích hodin (viz Obrázek 10).

Obrázek 9 - Krátký korzet bez klínků (1840). Zdroj: (Waugh, 1954)

Obrázek 10 - Korzet se lžičkovým buskem (1880). Zdroj: (Waugh, 1954)

Dva hlavní modelové styly úpravy korzetu, styl s klínky v hrudní úrovni a v oblasti boku nebo styl členění bez klínků, se dále vyvíjely a používaly až do úplného zániknutí tohoto typu korzetu na začátku 20. století. (Waugh, 1954)

2. Proporce ideálních somatotypů poplatných období

Proporce jsou vzájemné poměry jednotlivých částí těla a jejich poměr k tělu jako celku. (Musilová, 2013)

Cílem této kapitoly je stanovit proporční vztahy vzájemných poměrů konstrukčních vzdáleností a po následném porovnání s koeficientem, dle bakalářské práce Zvolánkové (Zvolánková, 2015), vyhodnotit výsledky pro následné implementování do návodu pro konstrukci střihu.

Zdroje pro tento experiment byly převzaty z knihy „*Corset and crinolines*“ od Norah Waugh (Waugh, 1954), kde jsou vyobrazeny tvary konstrukčních dílů bez sítě. Definice konstrukčních parametrů nebyly definovány. Nedohledal se žádný matematický popis, ani v dalších zdrojích s vyobrazením stejných nebo podobných dobových konstrukcí. Obrázek konstrukčních dílů v publikaci obsahuje měřítko s měrnou jednotkou délky „*inch*“ (palec). V přepočtu je 1 palec roven 2,54 cm.

Aby bylo možné provést měření, jednotlivé střihové díly z obrázků byly poskládané do pomyslné konstrukční sítě tak, aby bylo možno stanovit úroveň pasové a hrudní přímky u korzetu obou období a dodatečné boční přímky pro korzet viktoriánského období.

„Při průmětu obrysových čar horizontálních a vertikálních průřezů do čelní roviny a rozvinutím, získáme soustavu navzájem kolmých přímků tzv. **konstrukční síť**, tvořící základ pro střihové konstrukce“. (Musilová, 2013)

Fotografie takto upravených podkladů jsou přiložené v Příloze č. 1 pro renesančně-barokní období a v Příloze č. 2 pro období viktoriánské.

Následně, přiloženým pravítkem byly manuálně naměřeny konstrukční rozměry a vzdálenosti u 6 konstrukčních střihů pro každé období. Měrná jednotka palec byla před zápisem do tabulky (viz Příloha č. 3) přepočítána na centimetry. Pro následné porovnání výsledků měření a vyhodnocení proporčních vztahů, byly naměřené a vyhodnocené tyto rozměry:

- **PH** - vzdálenost mezi pasovou a hrudní přímkou (oproti měření s přední délkou živůtku, dle Zvolánkové)
- **OP/2** - konstrukční hodnota pasové šíře (oproti měření s pasovou šířkou, dle Zvolánkové)

- **OH/2** - konstrukční hodnota hrudní šíře (oproti měření hrudní šířky, dle Zvolánkové)

Naměřené hodnoty, poměrové koeficienty a statistické zpracování tohoto měření jsou uvedené v Příloze č. 3. Vzhledem k malému množství dat měření, celkem 6 pro každé období, nelze stanovit statistickou hodnotu odchylky - rozptyl. Hodnota průměru 6 měření pro každé období je uspokojivá pro porovnání výsledků měření Zvolánkové.

Pro přehledné porovnání výsledků proporčních vztahů jsou v následující tabulce uvedené také výsledky analýzy Zvolánkové (Zvolánková, 2015).

Tabulka 1 - Výsledky analýzy proporcí

POMĚR OBDOBÍ	OP/OH	Pasová šířka / hrudní šířka (dle Zvolánkové)	PH/OH	Přední délka živůtku / hrudní šířka (dle Zvolánkové)
renesančně- barokní	0,73	0,74	0,46	0,97
viktoriánské	0,64	0,61	0,35	0,55

Z Tabulky 1 lze konstatovat:

- proporční koeficient OP/OH, po zaokrouhlení na jedno desetinné číslo, je shodný s koeficientem dle Zvolánkové (Zvolánková, 2015) – pasová šířka / hrudní šířka, a to 0,7 pro renesančně-barokní období a 0,6 pro viktoriánské období
- proporční koeficient PH/OH a poměr přední délka živůtku / hrudní šířka u obou analyzovaných období jsou absolutně odlišné

2.1 Interpretace výsledků analýzy proporčního koeficientu OP/OH

Byly měřeny konstrukční rozměry šíře hrudní (OH/2) a šíře pasové (OP/2). Z jejich vzájemného poměru byl stanoven proporční koeficient (OP/OH) pro obě období. A to 0,73 pro renesančně-barokní období a 0,64 pro viktoriánské období.

Výsledné poměrové koeficienty (OP/OH) byly porovnány s koeficientem získaným měřením přímých čelních rozměrů a jejich vzájemným poměrem (pasová šířka / hrudní šířka) dle Zvolánkové. (Zvolánková, 2015)

Po zaokrouhlení je koeficient obou typů měření shodný: 0,7 pro renesančně-barokní období a 0,6 pro viktoriánské období. Získaný proporční koeficient (OP/OH) může být použit pro následnou implementaci do konstrukce střihu i přes to, že pro jeho získání statistickým výpočtem bylo použito pouze 6 zdrojů pro každé období. Bylo dokázáno že poměrový koeficient získaný z čelních přímých rozměrů je téměř shodný s koeficientem získaným z rozvinutých konstrukčních rozměrů studovaných historických pramenů.

2.2 Interpretace výsledků analýzy proporčního koeficientu PH/OH

Byly měřeny konstrukční rozměry šíře hrudní (OH/2) a konstrukční vzdálenosti mezi pomyslnými pasovou a hrudní přímkou. Z jejich vzájemného poměru byl stanoven proporční koeficient (PH/OH) pro obě období.

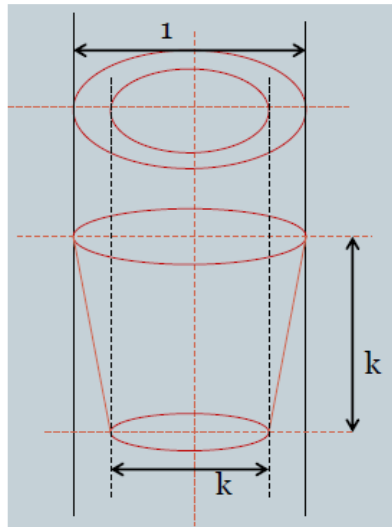
Porovnání proporčního koeficientu (PH/OH) s koeficientem (přední délka živůtku / hrudní šířka) dle Zvolánkové (Zvolánková, 2015) není možné, neboť vzdálenost OH/2 odpovídá konstrukční šíři hrudní (ZD+PD) a šířka hrudní dle Zvolánkové byla naměřena z historických obrazů a její hodnota neobsahuje ani povrchovou délka předního dílu (PD).

Z interpretace výsledků analýzy proporčního koeficientu vyplývá, že ve výsledné konstrukci střihu bude použit získaný koeficient PH/OH, a ne koeficient dle Zvolánkové.

2.3 Ideální somatotyp poplatný době renesančně-barokní

Ze studia historických pramenů vyplývá, že ideální somatotyp renesančně-barokní postavy je ve tvaru kuželu, tělesné tvary byly potlačené a postava nabývala dojmu strnule konické siluety. Výrazné jsou rovné linie potlačující přirozené křivky těla. Tím se také potlačuje přirozený tvar poprsí.

Pro vizuální představu tvaru, který je podpořen i výsledkem získaných proporčních koeficientů, je níže (viz *Obrázek 11*) uvedeno schématické znázornění renesančně-barokního typu korzetu: nákres a půdorys.

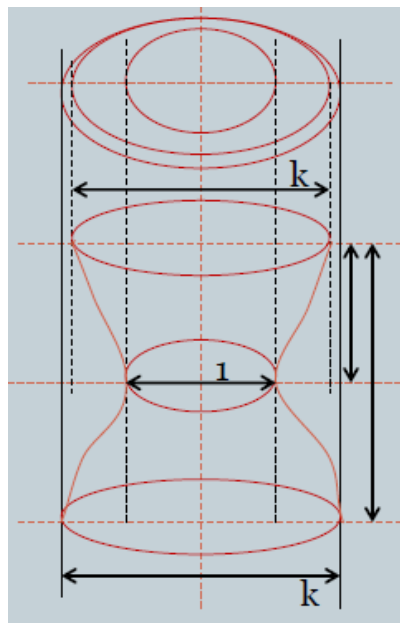

Obrázek 11 - Schématické znázornění renesančně-barokního typu korzetu

2.4 Ideální somatotyp poplatný době viktoriánské

Ideální somatotyp viktoriánské postavy představuje silueta přesýpacích hodin. V tomto období byla preferována přirozená silueta tělesných tvarů. Na rozdíl od období předešlého, kde tělesné křivky byly potlačené a postava měla strnule konickou siluetu. Poprsí a boky se zdůrazňovaly, naopak pas se stahoval do neuvěřitelně malých rozměrů.

Pro vizuální představu tvaru, který je podpořen i výsledkem stanovených proporčních koeficientů, je níže uvedeno (viz *Obrázek 12*) schématické znázornění viktoriánského typu korzetu: náčrt a půdorys.

Obrázek 12 - Schématické znázornění viktoriánského typu korzetu

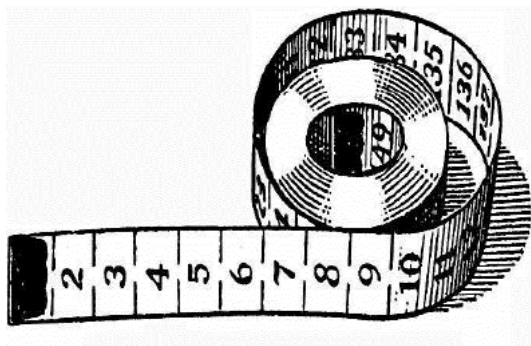
3. Tělesné proporce současných žen

Cílem této kapitoly je stanovit proporční vztahy vzájemných poměrů tělesných rozměrů současných žen a po následném porovnání s výsledky proporčních vztahů, dle bakalářské práce Zvolánkové (Zvolánková, 2015), vyhodnotit výsledky a stanovit závěry pro následné implementování získaných definic do návodu pro konstrukci střihu.

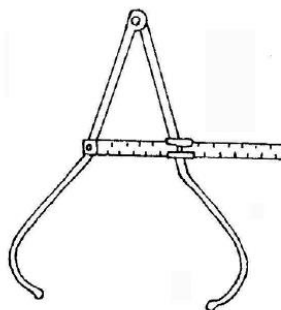
Cílovou skupinou pro provedení měření kontaktní metodou byl zvolen soubor žen ve věku od 17 do 21 let, a to s výběrem standardní výšky 164 cm s intervalovým rozsahem 8 cm [160÷168], dle velikostního sortimentu definovaného normou ČSN EN 13402-3. (Český normalizační institut, 2005)

3.1 Metody měření a použité pomůcky

Měření bylo provedeno kontaktní metodou, u kterého dochází k přímému dotyku měřidla a těla měřeného probanda. Pro toto měření byly použité dvě antropometrické pomůcky: měřicí páska (Obrázek 13) - krejčovský centimetr o délce 1500 milimetrů a pelvimetr - dotykové měřidlo s rozevíracími rameny (Musilová, 2013), vyobrazený na Obrázku 14.

Obrázek 13 - Měřicí páska. Zdroj: (Musilová, 2013)

Obrázek 14 - Pelvimetr. Zdroj: (Musilová, 2013)

3.1.1 Stažený obvod pasu jako výchozí rozměr

Na základě studovaných pramenů, v podkapitole 1.1 bylo konstatováno: „Z historie vývoje korzetu a jeho tvarových změn vyplývá, že štíhlost a úzký pas byly vždy považované za ideály krásy. Větší až významné proměny se projevují ve zdůraznění a naopak potlačení poprsí“. Také v historii vývoje tvaru korzetu období renesančně-barokního a viktoriánského jsou uvedeny žádané rozměry obvodu pasu. V bakalářské práci

Zvolánkové byla, pomocí proporčního koeficientu (pasová šířka/hrudní šířka) 0,74 pro renesančně-barokní a 0,61 pro viktoriánské období, zjištěna předpokládaná míra stažení pasu dnešní ženy s tělesnými rozměry v rámci velikostního sortimentu definovaného normou ČSN EN 13402-3:

- výška postavy: 164 cm
- obvod hrudníku: 84 cm
- obvod sedu: 92 cm

a doplňkovým rozměrem obvodu pasu (68 cm). Ve výsledku bylo stanoveno, že soudobou postavu s výše uvedenými rozměry, je potřeba stáhnout v pase o 8,5 % pro dosažení historických proporcí renesančně-barokního období a až o 24,7 % pro viktoriánské období. (Zvolánková, 2015).

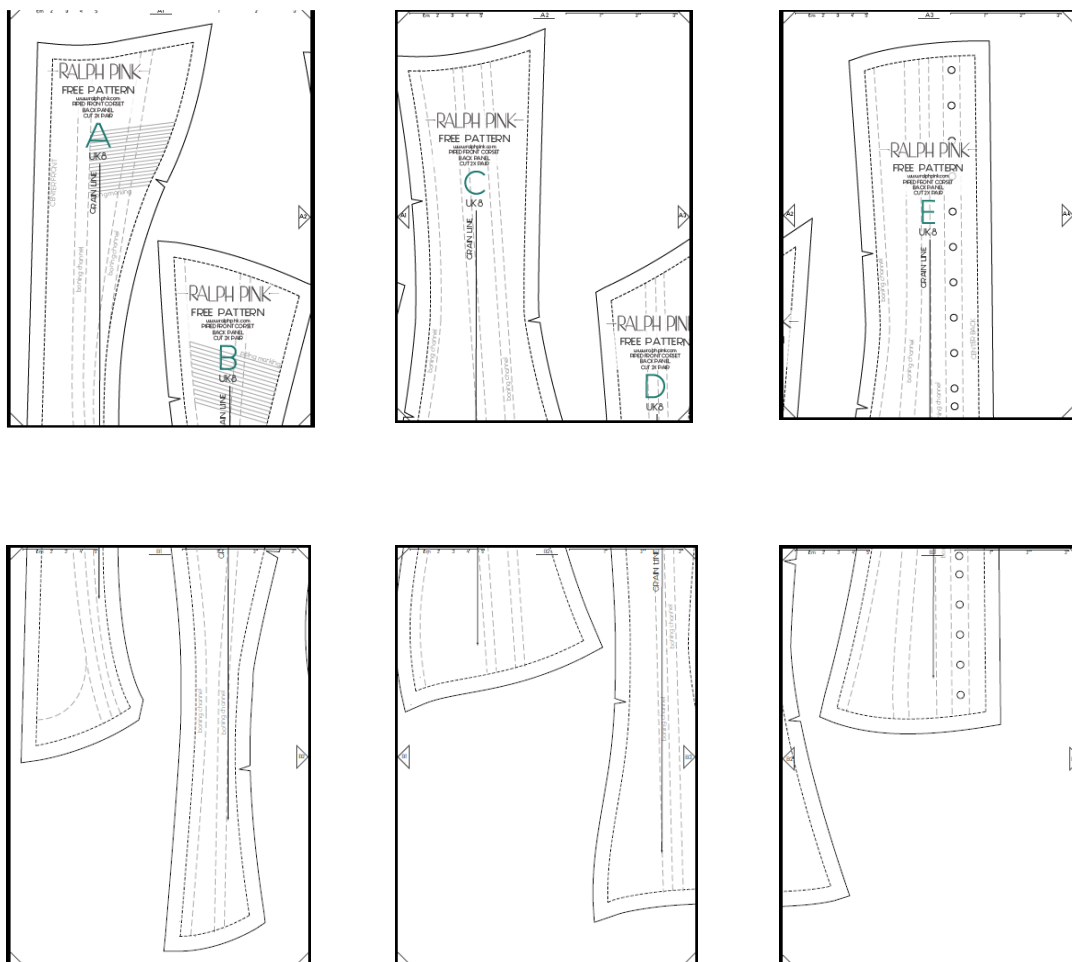
Vysoké procentuální výsledky hodnot pro stažení pasu, zejména v období viktoriánském (o čtvrtinu statického rozměru), nabádá k zamyšlení se nad otázkou výchozího rozměru pro stanovení proporčních vztahů k dalšímu implementování do konstrukce střihu. Výše uvedené výsledky prokazují, že dosažení autentických proporcí korzetu bude možné pouze zvětšením obvodu hrudníku, nikoli stažením pasu zejména u viktoriánského typu korzetu. Proto pro účely této práce byl stanoven jako výchozí rozměr, pro implementaci do konstrukčních algoritmů výsledných konstrukcí střihů, míra utaženého pasu. Pro stanovení výchozího rozměru byl brán v potaz i předpoklad, že není možné stáhnout pas dnešní ženy o 24,7 %. Tento předpoklad potvrzuje koeficient stanovený Zvolánkovou na základě tělesných rozměrů převzatých z historických konstrukčních metodik, a to 0,67 – 0,75, v porovnání s koeficientem stanoveným z vizuálních pramenů (0,61 pro viktoriánský typ korzetu). Z toho vyplývá, že stažení pasu nebylo pravděpodobně tolik významné. (Zvolánková, 2015)

Aktuálně stanovené proporční koeficienty, vztažené k obvodu hrudi, se budou dále vztahovat k míře utaženého pasu, jako k výchozímu rozměru pro tvorbu konstrukce střihu.

Během dalšího měření tělesných rozměrů dnešních žen lze zjistit možnou míru utažení v pase naměřením dynamického rozměru obvodu pasu a stanovit tak procentuální hodnotu míry utažení ze statisticky prokazatelného počtu dat.

Dynamický rozměr staženého pasu označíme zkratkou **OPmin**, jako minimální možný obvod pasu.

Pro zjištění dynamického rozměru OPmin byla vytvořena další pomůcka, tzv. „*utahovací korzetový pás*“ (dále: korzetový pás). Pro jeho zhotovení byly použity šablony konstrukčních dílů viktoriánského korzetu konce 80. let 19. století, dostupné z webových stránek. (Pink, 2015) Na *Obrázku 15* jsou tyto šablony znázorněné v původním vzhledu (rozdělené do šesti obrázků na formátu A4) a vhodné pro tisk na základním typu tiskárny.

Obrázek 15 - Stříhové šablony korzetu. Zdroj: (Pink, 2015)

Následně, po spojení stříhových šablon do jednotlivých celků a zařazení jednotlivých dílů do pomyslné konstrukční sítě, byla vyznačena pomyslná pasová rovina. Tato pasová rovina byla určena k vyznačení úrovně horní meze korzetového pasu, dostačující pro účely utahání obvodu pasu. Tato pomůcka byla zhotovena z tenkého pevného materiálu v plátňové vazbě a vyztužena našitím kostic v oblastí švů a ploch dílů. Zadní středové díly, pro velikostní flexibilitu, byly rozšířené o 12 cm k zadnímu středu. Jako zapínání byl použit suchý zip. Vnitřní strana korzetového pasu pro měření OPmin je zobrazena na *Obrázku 16*.

Obrázek 16 - Korzetový pas

Měřené probandky, po změření obvodu pasu měřicí páskou, byly zapnuté a utažené do této pomůcky. Z ohledem na neexistenci jiného způsobu dalšího utažení (šněrování, pásky se zapínáním apod.), lze předpokládat, že utažení není přeháněno tak, aby nějakým způsobem omezovalo dnešní ženu v pohybu či dýchání. Následující *Obrázek 17* znázorňuje trupovou část postavy vybraných probandek utaženou a zapnutou do korzetového pasu.

Obrázek 17 - Korzetový pas na postavě

3.2 Tělesné rozměry

Měřicí páskou byly naměřené povrchové tělesné rozměry v následujícím pořadí:

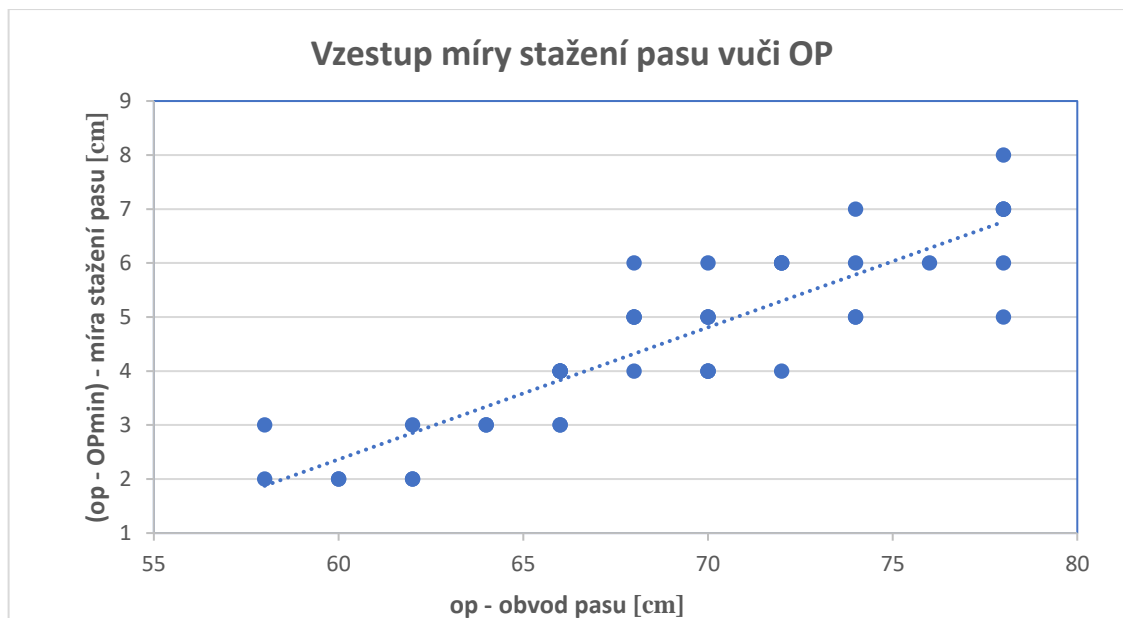
- **op** – obvod pasu (statický rozměr)
- **OPmin** – obvod staženého pasu (dynamický rozměr)
- **oh** – obvod hrudníku

Následně byly pelvimetrem naměřené přímé rozměry:

- **ŠH** – šířka hrudníku
- **ŠPmin** – šířka utaženého pasu

3.2.1 Koeficient pro stanovení OPmin

Prvním úkolem po provedeném měření bylo zjistit dynamický efekt – hodnotu utažení pasu. Získané rozměry byly zapsány do tabulky (viz Příloha č. 4) ve vzestupném pořadí dle tělesného rozměru *op*. Během výpočtu hodnot utažení pasu bylo vysledováno, že tato hodnota se absolutně neváže na rozměr obvodu hrudníku, což podporuje rozhodnutí v kapitole 3.1.1 o stanovení *OPmin* hlavním výchozím rozměrem. Hodnota utažení pasu (*op* mínus *OPmin*) stoupala se vzestupem obvodu pasu (*op*), viz graf na *Obrázku 12*.

Obrázek 18 - Graf vzestupu hodnoty stažení pasu

Vzhledem k takto rozloženému vzestupu bylo rozhodnuto rozdělit naměřené hodnoty *op* do skupin dle jejich rozsahu pro velikostní sortiment definovaný normou ČSN EN 13402-3. *Tabulka 2* obvodu pasu s normovaným rozsahem (Český normalizační institut,

2005) byla doplněna o výpočet procentuálního průměru utažení (Rozdíl op a OPmin) a následně o koeficient pro stanovení OPmin na základě op (**kOPmin**).

Tabulka 2 - Koeficient pro stanovení OPmin

op (obvod pasu) [cm]	60	64	68	72	76
Rozsah op [cm]	58-62	62-66	66-70	70-74	74-78
op - OPmin (rozdíl) [%]	3,797	4,615	6,489	7,252	8,205
kOPmin (koeficient)	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08

3.3 Tělesné proporce s ohledem na OPmin

Proporční koeficienty (OP/OH a Pasová šířka / hrudní šířka) stanovené v kapitole výše se vztahují k hrudní rovině. Vzhledem k tomu, že jako hlavní výchozí rozměr byla stanovena hodnota OPmin, která se vztahuje k pásové rovině, byly tyto koeficienty přepočítané tak, aby se také vztahovaly k pásové rovině.

Koeficienty Zvolánkové vypočítané poměrem pasová šířka / hrudní šířka budou převrácené na poměr *hrudní šířka / pasová šířka* a výsledný koeficient tohoto vztahu bude 1,26 pro renesančně-barokní období a 1,39 pro období viktoriánské.

Dále byly stanoveny koeficienty z poměru konstrukčních rozměrů šíře hrudní (OH/2) a šíře pasové (OP/2), naměřených ze stříhových dílů dobových korzetů. Vypočítané poměry OP/OH převrácením na poměr OH/OP jsou 1,27 pro renesančně-barokní období a 1,36 pro viktoriánské období. Takto obnovené koeficienty jsou pro přehlednost zobrazené v *Tabulce 3*.

Tabulka 3 - Proporční koeficient OH/OP

období \ poměr	OH/OP	Hrudní šířka / pasová šířka
renesančně-barokní	1,27	1,26
viktoriánské	1,36	1,39

Koeficienty určující vzdálenost mezi konstrukční rovinou hrudní a pásovou (přední délka živůtku / hrudní šířka a PH/OH) nebudou pro potřebu této studie dále upravovány. Výše již bylo dokázáno, že tyto koeficienty nelze spolu srovnávat. Dále pro implementaci do konstrukčních algoritmů konstrukce stříhu bude použit koeficient PH/OP.

Nově stanovený koeficient proporčního vztahu op/OP_{min} , získaný z dat cílového souboru dnešních žen, byl statisticky vypočten na hodnotu 1,35. Při porovnání s výsledky proporčního vztahu OH/OP (viz *Tabulka 3*) bylo zjištěno, že hodnota nově stanoveného koeficientu je velmi blízko hodnotě koeficientu pro viktoriánské období. Z tohoto velmi shodného výsledku lze vyvodit, že pro účely dosažení autentických proporcí viktoriánské korzetu na dnešní postavě nebude třeba skoro žádného přírůdku přes obvod hrudníku. Musí se ale vzít na vědomí, že:

- stanovení proporčního koeficientu OH/OP bylo vypočteno ze statisticky neprokazatelného počtu dat
- oh není závislým rozměrem na OP_{min} nebo op. OP_{min} je závislým rozměrem na op, což ještě jednou potvrzuje správnost zvolení OP_{min} jako výchozího rozměru pro stanovení proporčních vztahů
- různé tvary podprsenek měly negativní vliv na přesnost rozměru oh
- stahovací pás byl vyroben pomocí stříhových šablon viktoriánské doby

Shoda koeficientu OH/OP s hodnotou viktoriánské období poukazuje, že v období viktoriánském bylo poprsí zdůrazněno a v době renesančně-barokním naopak potlačováno. Tedy po porovnání zkoumaného koeficientu oh/OP_{min} (1,35) s proporčním koeficientem pro renesančně-barokní období OH/OP (1,27) lze stanovit, že pro účely dosažení autentických proporcí renesančně-barokních na dnešní postavě, bude potřeba

mírně potlačit obvod hrudníku. Tady je třeba poukázat na způsob měření tohoto rozměru měřicí páskou: „Při měření musí páska přiléhat k tělu, nesmí však deformovat měkké tkáně“. (Musilová, 2013) Měření obvodu hrudníku bylo provedeno na skupině probandek, oblečených do různých typů podprsenek, což taky zkreslilo výsledky měření.

Rozměr obvodu hrudníku, naměřený na souboru dnešních žen, nebude nadále využit pro implementaci do konstrukčních algoritmů inovované konstrukční metodiky pro historické korzety. Konstrukční vzdálenost šíře hrudníku bude stanovena dle koeficientu OH/OP určeného výsledkem měření přímých vzdáleností konstrukčních rozměrů dochovaných historických stříhů.

3.3.1 Čelní přímé rozměry

Proporční koeficient hrudní šířka / pasová šířka dle koeficientu pasová šířka / hrudní šířka (Zvolánková, 2015) je stanoven na hodnotu 1,26 pro renesančně-barokní období a 1,39 pro viktoriánské období.

Výsledkem měření přímých tělesných rozměrů pomocí pelvimetru a korzetového pásu na souboru dnešních žen je stanoven koeficient $\frac{\text{ŠH}}{\text{ŠPmin}}$, kde ŠH je šířka hrudníku a ŠPmin – šířka pasu utaženého korzetem. $\frac{\text{ŠH}}{\text{ŠPmin}}$ byla stanovena statistickým výpočtem průměru na 1,19 při použitím souboru 43 probandek.

Porovnáním těchto koeficientů vyplývá, že pro účely dosažení autentických proporcí poplatných oběma zkoumaným obdobím na dnešní postavě bude zapotřebí mírně zvětšit šířku hrudníku pro dosažení renesančně-barokních proporcí, a pro dosažení viktoriánských proporcí toto zvětšení bude ještě větší.

Tvrzení v předešlém odstavci podporuje tím, že OPmin byl stanoven výchozím rozměrem pro obě období, to jest míra utažení pasu je stejná pro obě období a koeficient utažení se odvíjí pouze od tělesného rozměru obvodu pasu (op). Koeficient pro stanovení OPmin s označením kOPmin byl popsán v podkapitole 3.2.1.

3.4 Shrnutí výsledků:

- **OPmin** (obvod staženého pasu) byl stanoven výchozím rozměrem pro hodnocení proporčních vztahů. *(Výše uvedené výsledky prokazují, že dosažení autentických proporcí korzetu bude možné pouze zvětšením obvodu hrudníku nikoli stažením pasu, zejména u viktoriánského typu korzetu. Proto pro účely této práce bylo rozhodnuto o stanovení stažené míry pasu výchozím rozměrem pro hodnocení*

proporčních vztahů. Dosud stanovený proporční koeficient, vztažený k obvodu hrudi, se bude dále vztahovat ke staženému pasu, jako k výchozímu rozměru pro tvorbu konstrukce střihu).

- **kOPmin** (koeficient pro stanovení OPmin) byl stanoven na základě vyhodnocení měření souboru dnešních žen. Následně byl rozdělen dle normovaného rozsahu obvodu pasu. Shrnutí výsledku je uvedeno pro lepší přehlednost v *Tabulce 4*.

Tabulka 4 - Koeficienty pro stanovení OPmin

op (rozsah) [cm]	58-62	62-66	66-70	70-74	74-78
kOPmin	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08

- **OH/OP a hrudní šířka / pasová šířka** byly přepočítány z původních vztahů, vztažených na obvod hrudníku a hrudní šířku. *(Pro snadné porovnání už získaných proporčních vztahů s následně stanovenými, budou původní koeficienty přepočítány tak, aby byly vztažené k výchozímu rozměru OPmin).* Výsledky jsou následně shrnuty v *Tabulce 5*.
- **oh/OPmin - 1,35** - nově stanovený koeficient proporčního vztahu oh/OPmin získaný z dat cílového souboru dnešních žen. Následným porovnáním s výsledky proporčního vztahu OH/OP bylo stanoveno, že pro účely dosažení autentických proporcí viktoriánského korzetu na dnešní postavě nebude potřeba skoro žádného přídatku přes obvod hrudníku a pro účely renesančně-barokního typu korzetu bude potřeba mírně potlačit obvod hrudníku.
- **ŠH/ŠPmin - 1,19** - je stanoven výsledkem měření přímých tělesných rozměrů pomocí pelvimetru a korzetového pásu na souboru dnešních žen. Byl následně porovnán s koeficientem hrudní šířka / pasová šířka. *(Porovnáním těchto koeficientů vyplývá, že pro účely dosažení autentických proporcí poplatných oběma zkoumaným obdobím na dnešní postavě bude za potřeby mírně zvětšit šířku hrudníku pro dosažení renesančně-barokních proporcí a pro dosažení viktoriánských proporcí toto zvětšení bude větší).*

3.4.1 Porovnávací tabulka stanovených proporčních koeficientů

Tabulka 5 - Porovnání proporčních vztahů

POVRCHOVÉ VZDALENOSTI			ČELNÍ PŘÍMÉ ŠÍŘKY		
OH/OP		oh/OP_{min}	hrudní šířka / pasová šířka		ŠH/ŠP_{min}
RB	1,27	1,35	RB	1,26	1,19
V	1,36		V	1,39	

Porovnáním koeficientů získaných podílem povrchových rozměrů s koeficienty získanými podílem přímých čelní rozměrů lze stanovit:

- Koeficient získaný podílem přímých rozměrů je poněkud zkreslený, obzvláště pro viktoriánské období (V), neboť čelní šířka hrudní a ŠH neprokazují objem dodávaný zdůrazněným poprsím
- Pro dosažení cíle předkládané práce, budou do konstrukčních algoritmů stříhů korzetu implementované koeficienty získané podílem povrchových vzdáleností (OH/OP), i přes statisticky neprokazatelný počet dat (viz *Tabulka 5*)

4. Konstrukce střihu historického korzetu

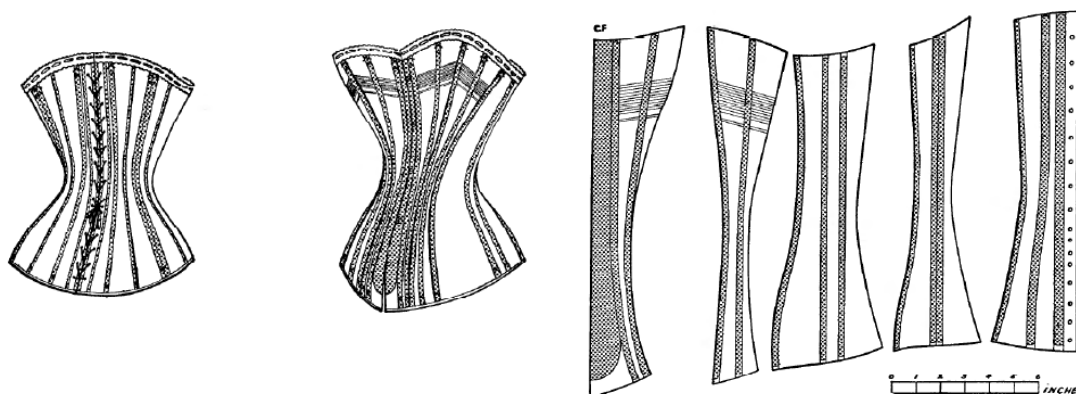
Cílem této práce bylo implementovat experimentální výsledky do konstrukčních algoritmů střihu korzetu tak, aby tvar výsledných střihových dílů korzetu zajišťoval vizuální dojem odpovídající žádané siluetě poplatné danému období.

Byly stanoveny koeficienty určující proporce siluety pro obě studované období. Pro podporu vizuálního dojmu odpovídajícího žádané siluetě byly následně sledované typy modelového řešení konstrukcí střihů u dobových korzetů.

Bylo zjištěno, že modelové tvarování konstrukčních dílů a umístění kostic, podporujících žádanou siluetu, se výrazně měnilo napříč obdobími. Počet střihových dílů, způsob modelového řešení (např.: s klínkem a bez klínku u viktoriánského typu korzetu), umístění, tvar a počet kostic se u každého korzetu lišilo. Vyobrazení studovaných střihových konstrukcí je přiloženo v Příloze č. 1. S ohledem na tyto proměny bylo rozhodnuto, že pro další experiment modelového řešení konstrukce střihu bude zvolen jeden konkrétní tvar korzetu a matematicky popsáno tvarové řešení členících švů a umístění kostic.

4.1 Konstrukce střihu viktoriánského korzetu

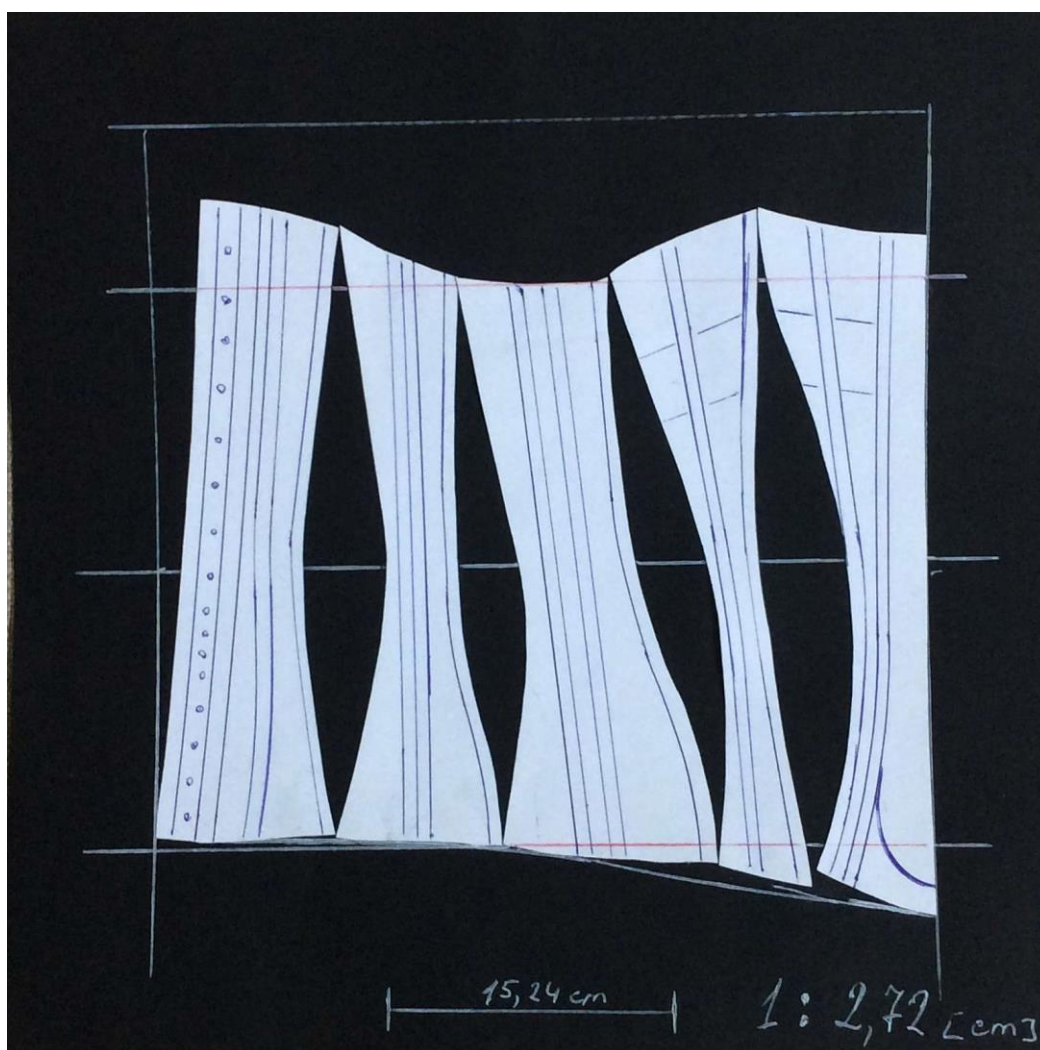
Vybraným historickým korzetem, pro řešení členících linií střihu, byl zvolen korzet viktoriánského typu datovaný koncem 80. let 19. st. V tomto období už byly ustálené dva typy členění, a to s klínkem a bez nich. Zvolánková ve své bakalářské práci zvolila typ členění s klínkem (Zvolánková, 2015). Z tohoto důvodu, pro širší nabídku případným uživatelům, bude v této práci předložen typ členícího řešení bez klínku v prsní oblasti. (viz *Obrázek 19*)

Obrázek 19 - Korzet (80. leta 19. století). Zdroj: (Waugh, 1954)

4.1.1 Umístění stříhových dílů do pomyslné konstrukční sítě

Stříhové díly byly otočené tak, aby umístění zadního a předního středu odpovídalo dnešním metodikám konstrukce – zadní střed vlevo a přední vpravo. Následně byly konstrukční díly umístěné do pomyslné konstrukční sítě tak, aby přední středová přímka předního středového dílu odpovídala přednímu středu konstrukční sítě. Postupně na ně navázaly další díly tak, aby vrchní okraj korzetu nebyl narušen a jednotlivé díly nepřesahovaly přes sebe v rovině dolního okraje. (viz *Obrázek 20*)

Obrázek 20 - Umístění stříhových dílů do sítě

- Přímka dolní roviny byla umístěna tak, aby se dotýkala dolního okraje v oblasti bočního švu
- Hrudní rovina byla umístěna tak, aby ležela na dolním kraji průramku

- Umístění pasové roviny bylo vypočteno pomocí koeficientu PH/OH pro viktoriánské období (0,35)

Po tomto uspořádání stříhových dílů bylo vysledováno, že pro popis konstrukce stříhu tohoto typu korzetu není zapotřebí použití složitých konstrukčních algoritmů současných konstrukčních návodů (tedy s popisem prsního vybrání, krční a nadpažkové roviny).

4.1.2 Konstrukční síť

K promítnutí konstrukční sítě byly použity konstrukční algoritmy stříhu pro trupový oděv vybraných konstrukčních návodů:

- Fernando Burgo – základní trupová konstrukce (Burgo, 1998)
- Müller & Sohn – základní konstrukce pro body (Müller und Sohn, 2005)

Na základě zjištěných proporčních koeficientů - **PH/OH**, **OH/OP** a **kOPmin** - bylo možné postavit konstrukční síť pro viktoriánský typ korzetu na soudobou postavu tak, aby odpovídala proporcím viktoriánského období. V rámci velikostního sortimentu definovaného normou ČSN EN 13402-3 byl zvolen typ ženské postavy s tělesnými rozměry:

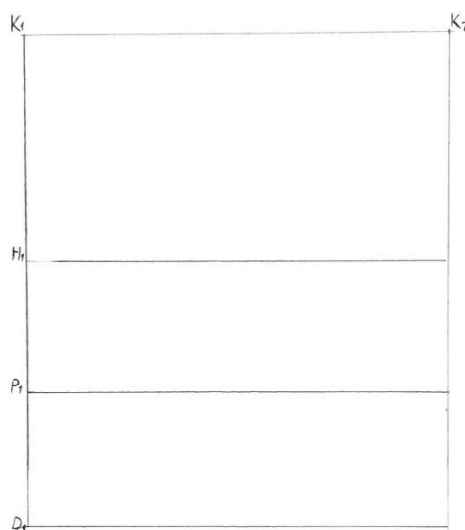
- **vp** - výška postavy: 164 cm
- **oh** - obvod hrudníku: 84 cm
- **os** - obvod sedu: 92 cm

Matematický popis konstrukční sítě je uveden v *Tabulce 6* a konstrukční síť dle návodu je vyobrazena na *Obrázku 21*.

Tabulka 6 - Matematický popis konstrukční sítě

Hlavní konstrukční rozměry:		vp = 164 cm, oh = 84 cm, op = 68 cm		
Proporční koeficienty:		PH/OH = 0,35, OH/OP = 1,36, kOPmin = 0,06		
Předchozí výpočty pomocí koeficientu: (dále zkratka p. v.)		OPmin = op – op × kOPmin = 63,9 OH/2 = 1/2 OPmin × OH/OP = 43,45 H₁P₁ = OH/2 × OH/OP = 15,21		
P. č.	Rozměr	Konstrukční úsečka	Vzorec	Vypočet [cm]

1.	zadní středová přímka a krční přímka	$l \perp k$		
2.	hrudní přímka	K_1H_1	$1/8 vp + 1/47 oh + 1,7$	23,98
3.	psová přímka	H_1P_1	H_1P_1 z p. v.	15,21
4.	dolní přímka	P_1D_1	H_1P_1	15,21
5.	šíře konstrukční sítě	K_1K_7	$OH/2 + 3,5$	46,95

Obrázek 21 - Konstrukční síť

4.1.3 Umístění členících linií stříhu

Cílem je stanovit poměry pro umístění členících linií stříhu do konstrukční sítě. Pro určení těchto poměrů bylo zapotřebí stanovit vzdálenosti na pasové přímce a následně hodnoty úhlu k pasové přímce:

- **Vzdálenosti na pasové přímce:** Na připraveném vzorku (viz *Obrázek 20*) byly umístěné členící linie tak, aby spojovaly dotykové body horního a dolního okraje korzetu. V místě jejich průseku s rovinou pasovou byly označeny body P_3 , P_4 , P_5 a P_6 pro ohraničení vzdáleností mezi členícími liniemi. Následně se stanovily proporční indexy podílem hodnoty vzdáleností mezi členícími liniemi k šíři konstrukční sítě. Byly stanoveny následující indexy:

$I(p_1p_3)$ – index pro stanovení vzdáleností $P_1P_3 = P_1P_3/P_1P_7 = 0,24$

$I(p_3p_4)$ – index pro stanovení vzdáleností $P_3P_4 = P_3P_4/P_1P_7 = 0,18$

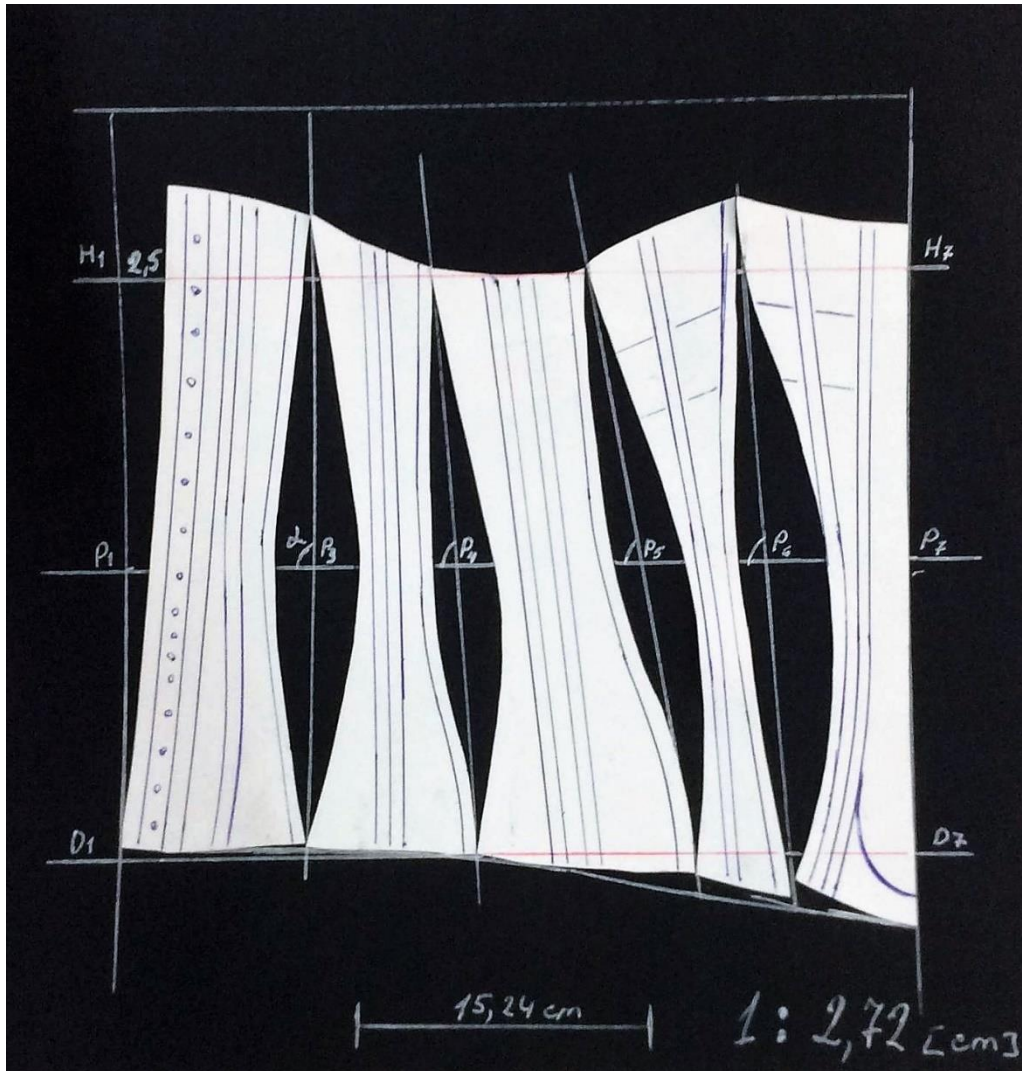
$I(p_4p_5)$ - index pro stanovení vzdáleností $P_4P_5 = P_4P_5/P_1P_7 = 0,24$

I(p5p6) - index pro stanovení vzdáleností $P_1P_3 = P_5P_6/P_1P_7 = 0,16$

I(p6p7) - index pro stanovení vzdáleností $P_1P_3 = P_6P_7/P_1P_7 = 0,18$

- **Hodnoty uhlu α :** V bodech P₃, P₄, P₅ a P₆ byly změřeny levé horní úhly:
 $\alpha_3 = 90^\circ$, $\alpha_4 = 86^\circ$, $\alpha_5 = 80^\circ$, $\alpha_6 = 86^\circ$

Výše uvedený postup, umístění členicích linií, je znázorněn na *Obrázku 22*.

Obrázek 22 - Stanovení členicích linií

- Průsečíkové body členicích linií s rovinou hrudní, určili šířku jednotlivých dílů v hrudní rovině a byly označeny H₃, H₄, H₅, H₆. Posléze bylo možné stanovit indexy pro výpočet vzdáleností mezi členicími liniemi v hrudní rovině stejným způsobem jako v rovině pasové:

I(h1h3) – index pro stanovení vzdáleností $H_1H_3 = H_1H_3/H_1H_7 = 0,25$

I(h3h4) – index pro stanovení vzdáleností $H_3H_4 = H_3H_4/H_1H_7 = 0,15$

I(h4h5) - index pro stanovení vzdáleností $H_4H_5 = H_4H_5/H_1H_7 = 0,2$

$I(h_5h_6)$ - index pro stanovení vzdáleností $H_5H_6 = H_5H_6/H_1H_7 = 0,2$

$I(h_6h_7)$ - index pro stanovení vzdáleností $H_6H_7 = H_6H_7/H_1H_7 = 0,2$

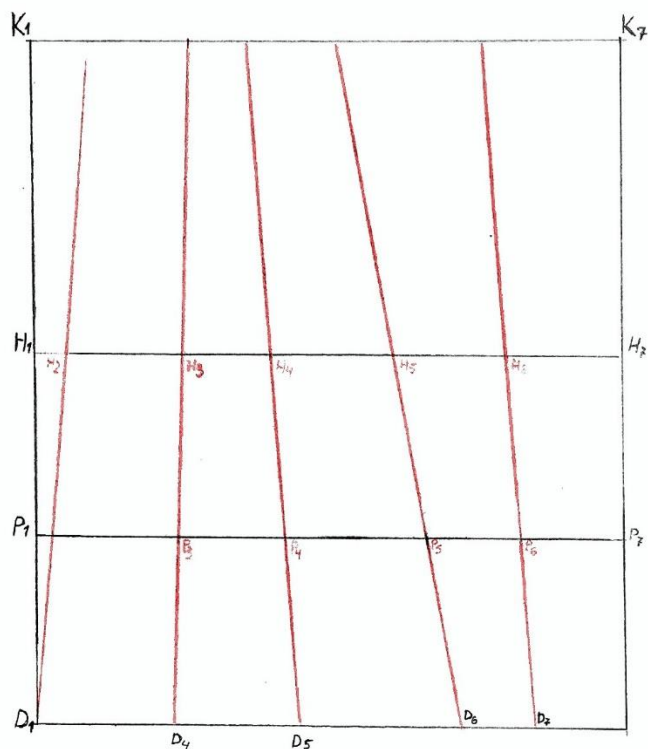
Získané poznatky byly následně implementovány do konstrukčních algoritmů stříhu a zapsané do *Tabulky 7*.

Tabulka 7 – Šírky dílu v rovině pasové a hrudní

Hlavní konstrukční rozměry:		vp = 164 cm, oh = 84 cm, op = 68 cm		
Proporční koeficienty:		PH/OH = 0,35, OH/OP = 1,36, kOPmin = 0,06		
Předchozí výpočty pomocí koeficientu: (dále zkratka p. v.)		OPmin = op – op × kOPmin = 63,9 OH/2 = 1/2 OPmin × OH/OP = 43,45 H₁P₁ = OH/2 × OH/OP = 15,21		
P. č.	Rozměr	Konstrukční úsečka	Vzorec	Vypočet [cm]
5.	šíře konstrukční sítě	K ₁ K ₇	OH/2 + 3,5	46,95
6.	šíře zadního středového dílu v rovině pasové	P ₁ P ₃	0,24 K ₁ K ₇	11,27
7.	šíře zadního bočního dílu	P ₃ P ₄	0,18 K ₁ K ₇	8,45
8.	šíře bočního dílu	P ₄ P ₅	P ₁ P ₃	11,27
9.	šíře předního bočního dílu	P ₅ P ₆	0,16 K ₁ K ₇	7,51
10.	šíře předního středového dílu	P ₆ P ₇	P ₃ P ₄	8,45
11.	šíře zadního středového dílu v rovině hrudní	H ₁ H ₃	0,25 K ₁ K ₇	11,73
12.	šíře zadního bočního dílu	H ₃ H ₄	0,15 K ₁ K ₇	7,05
13.	šíře bočního, bočního předního a středového předního dílů	H ₄ H ₅ = H ₅ H ₆ = H ₆ H ₇	0,2 K ₁ K ₇	9,39

14.	členicí linií stříhu	H ₃ P ₃ , H ₄ P ₄ , H ₅ P ₅ , H ₆ P ₆	spojit přímkou a protáhnout dolů k dolní rovině a nahoru k rovině krční	
15.	odchýlení zadní středové roviny	H ₁ H ₂		2,5
16.	Zadní středová přímka korzetu	D ₁ H ₂	Spojit body a protáhnout přímkou výš k rovině krční	

Na *Obrázku 23* je znázorněna konstrukční síť s promítnutými vertikálními rovinami.

Obrázek 23 - Konstrukční síť s členicemi vertikály

4.1.4 Modelové úpravy dolního a horního okrajů korzetu

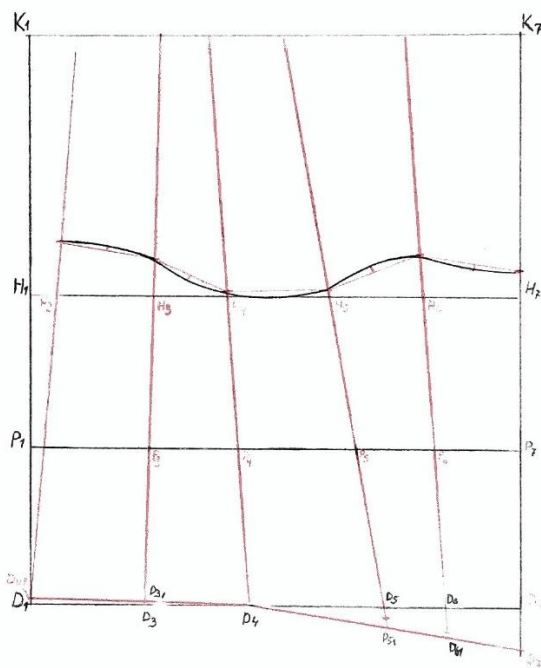
Pro stanovení dolního a horního okrajů konstrukce stříhu bylo zapotřebí stanovit body určující tyto okraje. Tyto body byly stanoveny manuálním měřením vzdáleností z připraveného vzorku stříhových dílů umístěných do konstrukční sítě:

- Pro horní okraj korzetu byly stanovené následující vzdálenosti: H₂H₂₁ = 5 cm , H₃H₃₁ = 3,5 cm, H₄H₄₁ = 0,5cm, H₅H₅₁ = 0,5cm , H₆H₆₁ = 4cm, H₇H₇₁ = 2,5cm. Následným spojením nově vzniklých bodů byla určena rovina horního okraje

korzetu. Každá nová přímka byla rozdělena na dvě poloviny a prohnuta o 0,5 cm pro vykreslení modelové křivky horního okraje.

- Pro dolní okraj byly stanoveny vzdálenosti: $D_1D_{01} = 0,5\text{cm}$, $D_7D_{71} = 4\text{cm}$. Následným spojením nově vzniklých bodů s bodem D_4 vznikly průsečíkové body D_{31} , D_{51} a D_{61} .

Na *Obrázku 24* je konstrukce střihu bez vyznačených vzdáleností pasového výběru, která znázorňuje úpravu horního okraje korzetu.

Obrázek 24 - Konstrukce střihu bez pasových výběrů

- Popis modelové úpravy horního a dolního okraje je umístěn do *Tabulky 8*.

Tabulka 8 - Modelové úpravy dolního a horního okrajů

Hlavní konstrukční rozměry:	$vp = 164\text{ cm}$, $oh = 84\text{ cm}$, $op = 68\text{ cm}$
Proporční koeficienty:	$PH/OH = 0,35$, $OH/OP = 1,36$, $kOP_{min} = 0,06$
Předchozí výpočty pomocí koeficientu: (dále zkratka p. v.)	$OP_{min} = op - op \times kOP_{min} = 63,9$ $OH/2 = 1/2 OP_{min} \times OH/OP = 43,45$ $H_1P_1 = OH/2 \times OH/OP = 15,21$

P. č.	Rozměr	Konstrukční úsečka	Vzorec	Vypočet [cm]
16.	zadní středová přímka korzetu	D ₁ H ₂	Spojit body a protáhnout přímku výš k rovině krční	
17.	horní okraj	H ₂ H ₂₁		5
18.	horní okraj	H ₃ H ₃₁		3,5
19.	horní okraj	H ₄ H ₄₁ = H ₅ H ₅₁		0,5
20.	horní okraj	H ₆ H ₆₁		4
21.	horní okraj	H ₇ H ₇₁		2,5
22.	Modelová úprava horního okraje	Přímky H ₂₁ H ₃₁ , H ₃₁ H ₄₁ , H ₄₁ H ₅₁ , H ₅₁ H ₆₁ , H ₆₁ H ₇₁ rozdělit napůl a prohnut o 0,5cm. Vykreslit horní okraj korzetu		
24.	dolní okraj	D ₁ D ₀₁		0,5
25.		D ₇ D ₇₁		4
26.	dolní okraj zadního dílu	D ₀₁ D ₄	přímka, D ₃ D ₃₁ = 1	
27.	dolní okraj předního dílu	D ₇ D ₄	Přímka, D ₅₁ D ₅₂ / 0,5, D ₆₁ D ₆₂ = 1	

4.1.5 Pasové výběry

V předchozím výpočtu pro konstrukční síť viktoriánského korzetu byl stanoven rozměr OP_{min}, určující minimální obvod pasu pro danou velikost, a to 63,9 cm. Pro výpočet celkového pásového výběru (p.v.) byla následně stanovena rovnice:

$$p.v. = P_1P_7 - OP_{min}/2 - P_1P_2$$

Celkový pasový výběr byl rozdělen pro 4 vybrání a to stanovením následujících indexů pro výpočet každého výběru:

I(p₃) – index pro stanovení hodnoty výběru v bodě P₃ = 0,28

I(p₄) - index pro stanovení hodnoty výběru v bodě P₄ = 0,21

I(p₅) - index pro stanovení hodnoty výběru v bodě P₅ = 0,23

I(p₆) - index pro stanovení hodnoty výběru v bodě P₆ = 0,28

Dále bylo stanoveno rozdělení každého výběru vlevo a vpravo od bodů průseku členících linií s rovinou pasovou:

výběr v bodě P3: 1/2 p.v. na každou stranu

výběry v bodech P4, P5, P6: 1/3 p.v. vlevo a 2/3 p.v. vpravo

Popis pasových výběrů byl umístěn do *Tabulky 9*

Tabulka 9 - Pasové výběry

Hlavní konstrukční rozměry:		vp = 164 cm, oh = 84 cm, op = 68 cm		
Proporční koeficienty:		PH/OH = 0,35, OH/OP = 1,36, kOPmin = 0,06		
Předchozí výpočty pomocí koeficientu: (dále zkratka p. v.)		$OP_{min} = op - op \times kOP_{min} = 63,9$ $OH/2 = 1/2 OP_{min} \times OH/OP = 43,45$ $H1P1 = OH/2 \times OH/OP = 15,21$		
P. č.	Rozměr	Konstrukční úsečka	Vzorec	Vypočet [cm]
27.	dolní okraj předního dílu	D7D4	Přímka, D51D52 / 0,5, D61 D62 = 1	
28.	Pasový výběr celkový		$P1P7 - OP_{min}/2 - P1P2$	14
29.	Pasový výběr	$P3 = P6$	$0,28 \times OH/2$	3,92
30.	Pasový výběr	P4	$0,21 \times OH/2$	2,94
31.	Pasový výběr	P5	$0,23 \times OH/2$	3,22
32.	Rozdělení výběru	P3	1/2	1,96
	Rozdělení výběru	P4	1/3 vlevo	
	Rozdělení výběru	P5	2/3 vpravo	
	Rozdělení výběru	P6		

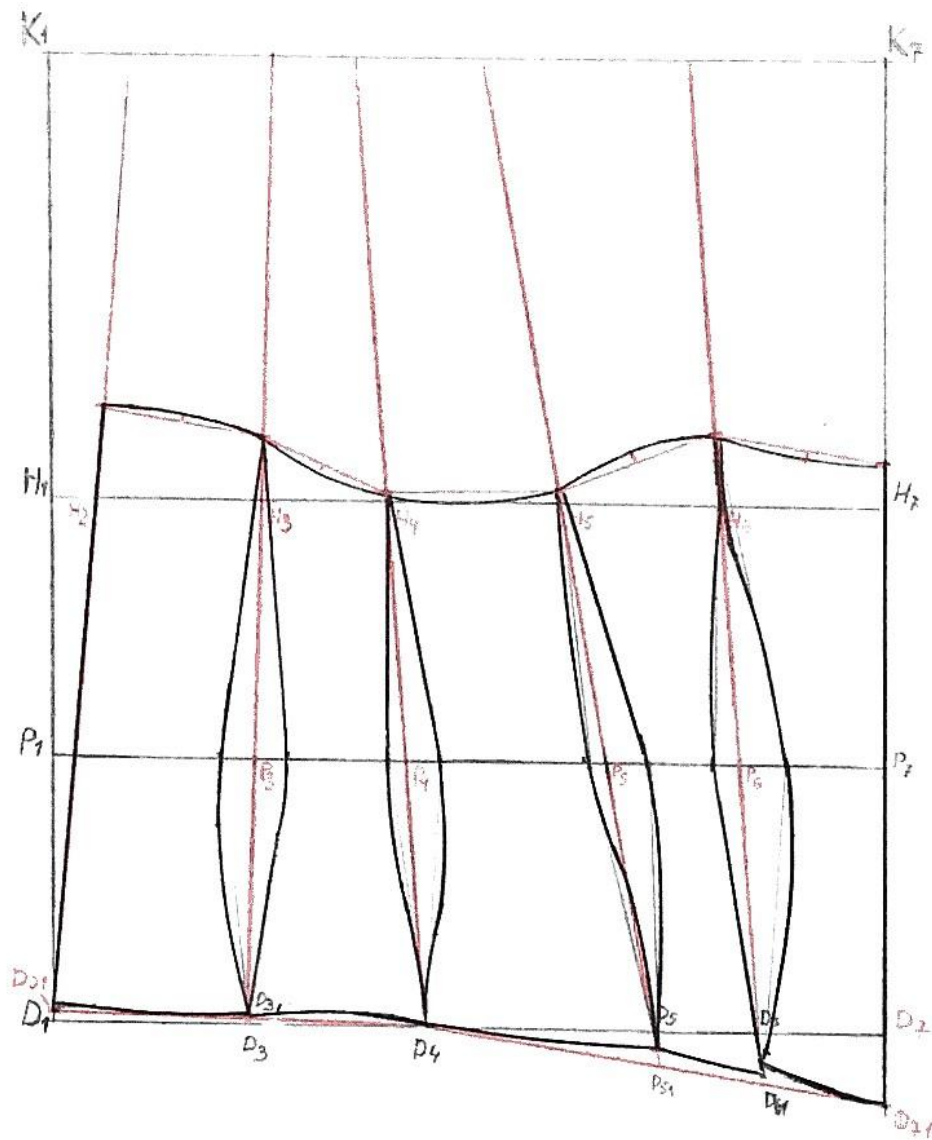
4.1.6 Návod pro konstrukci stříhu viktoriánského korzetu

Tabulka 10 - Konstrukční postup

Hlavní konstrukční rozměry:		vp = 164 cm, oh = 84 cm, op = 68 cm		
Proporční koeficienty:		PH/OH = 0,35, OH/OP = 1,36, kOPmin = 0,06		
Předchozí výpočty pomocí koeficientu: (dále zkratka p. v.)		OPmin = op – op × kOPmin = 63,9 OH/2 = 1/2 OPmin × OH/OP = 43,45 H₁P₁ = OH/2 × OH/OP = 15,21		
P. č.	Rozměr	Konstrukční úsečka	Vzorec	Vypočet [cm]
1.	zadní středová přímka a krční přímka	1- k		
2.	hrudní přímka	K ₁ H ₁	$1/8 vp + 1/47 oh + 1,7$	23,98
3.	psová přímka	H ₁ P ₁	H ₁ P ₁ z předchozího v.	15,21
4.	dolní přímka	P ₁ D ₁	H ₁ P ₁	15,21
5.	šíře konstrukční sítě	K ₁ K ₇	OH/2 + 3,5	46,95
6.	šíře zadního středového dílu v rovině pasové	P ₁ P ₃	0,24 K ₁ K ₇	11,27
7.	šíře zadního bočního dílu	P ₃ P ₄	0,18 K ₁ K ₇	8,45
8.	šíře bočního dílu	P ₄ P ₅	P ₁ P ₃	11,27
9.	šíře předního bočního dílu	P ₅ P ₆	0,16 K ₁ K ₇	7,51
10.	šíře předního středového dílu	P ₆ P ₇	P ₃ P ₄	8,45
11.	šíře zadního středového dílu v rovině hrudní	H ₁ H ₃	0,25 K ₁ K ₇	11,73
12.	šíře zadního bočního dílu	H ₃ H ₄	0,15 K ₁ K ₇	7,05

13.	šíře bočního, bočního předního a středového předního dílů	$H_4H_5 = H_5H_6 = H_6H_7$	$0,2 K_1K_7$	9,39
14.	členicí linií střihu	$H_3P_3, H_4P_4, H_5P_5, H_6P_6$	spojit přímkou a protáhnout dolu k dolní rovině a nahoru k rovině krční	
15.	odchýlení zadní středové roviny	H_1H_2		2,5
16.	Zadní středová přímka korzetu	D_1H_2	Spojit body a protáhnout přímkou výš k rovině krční	
17.	horní okraj	H_2H_{21}		5
18.	horní okraj	H_3H_{31}		3,5
19.	horní okraj	$H_4H_{41} = H_5H_{51}$		0,5
20.	horní okraj	H_6H_{61}		4
21.	horní okraj	H_7H_{71}		2,5
22.	Modelová úprava horního okraje	Přímky $H_{21}H_{31}, H_{31}H_{41}, H_{41}H_{51}, H_{51}H_{61}, H_{61}H_{71}$ rozdělit napůl a prohnout o 0,5cm. Vykreslit horní okraj korzetu		
24.	dolní okraj	D_1D_{01}		0,5
25.		D_7D_{71}		4
26.	dolní okraj zadního dílu	$D_{01}D_4$	přímka, $D_3 D_{31} = 1$	
27.	dolní okraj předního dílu	D_7D_4	Přímka, $D_{51}D_{52} / 0,5, D_{61} D_{62} = 1$	
28.	Pasový výběr celkový		$P_1P_7 - OP_{min}/2 - P_1P_2$	14
29.	Pasový výběr	$P_3 = P_6$	$0,28 \times OH/2$	3,92
30.	Pasový výběr	P_4	$0,21 \times OH/2$	2,94
31.	Pasový výběr	P_5	$0,23 \times OH/2$	3,22
32.	Rozdělení výběru	P_3	1/2	1,96

33.	Rozdělení výběru	P ₄	1/3 vlevo	
34.	Rozdělení výběru	P ₅	2/3 vpravo	
35.	Rozdělení výběru	P ₆		

Obrázek 25 - Nárys konstrukce střihu viktoriánského korzetu

5. Diskuse výsledků

V předkládané práci byly prováděny dvě experimentální měření:

- Měření přímých rozměrů historických konstrukčních dílů
- Měření povrchových tělesných rozměrů

Obě tyto měření připouští chybu kontaktního měření jak pomocí pásky u povrchových rozměrů, tak použití pravítka, nebo pelvimetru u měření přímých rozměrů. I když výsledné koeficienty byly podpořeny zjištěnými koeficienty Zvolánkové, nelze potvrdit že jejich výsledek neobsahuje chybu.

Výsledně stanovené indexy pro implementaci do konstrukčních algoritmů proto mohou být zatíženy nepřesným manuálním měřením vzdáleností, které navíc byly předkládány v malém měřítku.

I přesto se domnívám, že výsledný metodický postup může být přínosný a hlavní úkol bude splňovat – zajištění dobrého vizuálního dojmu odpovídající dané siluetě.

Výsledná metodika je popsána velmi jednoduchými matematickými algoritmy, a proto předpokládám že se může stát i studijním materiálem pro začátečníky v oděvním průmyslu.

6. Závěr

Cílem předložené bakalářské práce bylo navržení konstrukční metodiky střihu historických korzetů tak, aby tvar výsledných střihových dílů korzetu zajišťoval vizuální dojem odpovídající žádané siluetě poplatné období „renesančně-barokního“ a „viktoriánského“.

V úvodní části výzkumu byly studovány historické konstrukce střihy. Měřením byly určeny vzdálenosti pro stanovení proporčních vztahů, definujících tvar dobových korzetů. Pro experiment byly změřeny tělesné rozměry u souboru dnešních žen. Následně byly porovnány a hodnoceny proporční vztahy mezi zjištěnými přímými rozměry z historických střihů a odpovídajícími povrchovými tělesnými rozměry.

Z výsledku hodnocení vyplynulo:

- Obvod staženého pasu dnešní ženy musí být výchozím rozměrem pro hodnocení proporčních vztahů a implementování výsledných koeficientů do konstrukce střihu
- Pro dosažení autentických proporcí historického korzetu, hrudní obvod nebude téměř zvětšován
- Pro dosažení cíle, navržení konstrukční metodiky, není za potřebí použít popisu prsního vybrání a dalších algoritmů střihu soudobých metodik

Výsledkem je návod na konstrukci střihu konkrétního typu viktoriánského korzetu, popsáný pomocí zjištěných proporčních koeficientů a indexu. Tím se výsledek stává jednoduchým návodem nejen pro zkušeného uživatele ale i pro začátečníka.

Bibliografie

Burgo, Fernando. 1998. *Il Modellismo: tecnica del modello sartoriale e industriale: donna - uomo - bambino.* Milano : Istituto professionale per la moda, 1998. ISBN 88-900-1015-0.

Coxová, Barbara, Jonesová, Carolyn Sally a Staffordová, David a Caroline. 2013. *Ve jménu módy: Ilustrované dějiny bizarnosti a krásy.* [editor] Hajdová Marie. [překl.] Milan Lžička. Praha : Mladá fronta a.s., 2013. ISBN 978-80-204-29285.

Český normalizační institut. 2005. Označování velikosti oblečení - Část 3: Rozměry a intervaly. Praha : Český normalizační institut, 2005.

Müller und Sohn. 2005. *Historische Schnitte nach M- Müller und Sohn: DOB Schnittkonstruktionen.* Mnichov : Rundschau, 2005. ISBN 3-929305-27-5.

Musilová, Blažena. 2013. *Projektování oděvních výrobků.* Liberec : FT TUL, 2013.

Pink, Ralph. 2015. Free corset patterns. *ralphpink.com.* [Online] 2015. [Citace: 20. Leden 2018.] <https://www.ralphpink.com>.

Steele, Valerie. 2001. *The Corset: A Cultural History.* New Haven, Connecticut : Yale University Press, 2001.

Waugh, Norah. 1954. *Corsets and Crinolines. Reprinted.* New York : Routledge/Theatre Arts Books, 1954. ISBN 08-783-0526-2.

Zvolánková, Alena. 2015. *Technika tvorby střihů historických korzetů.* KOD, Technická univerzita v Liberci . 2015. Bakalářská práce.

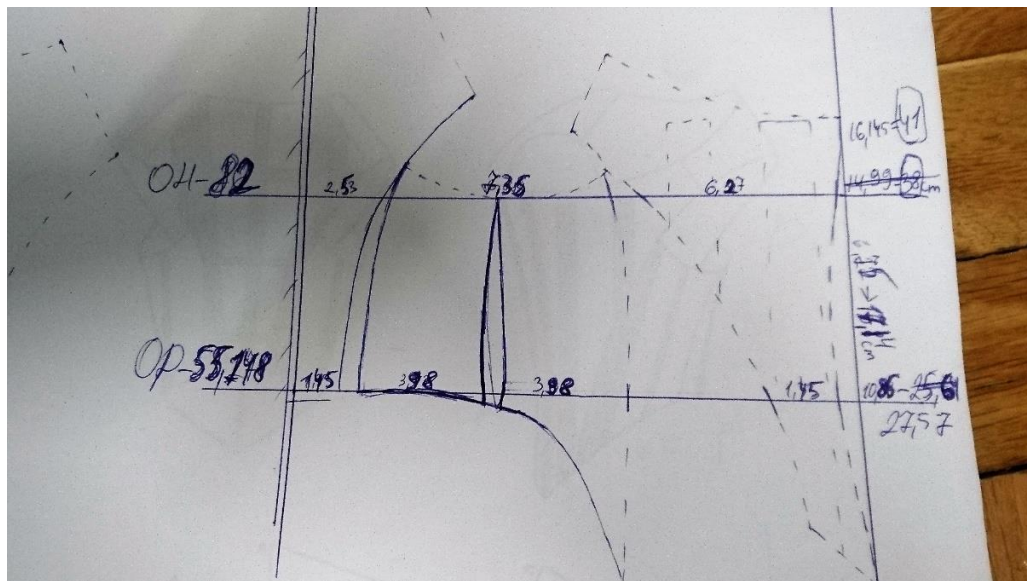
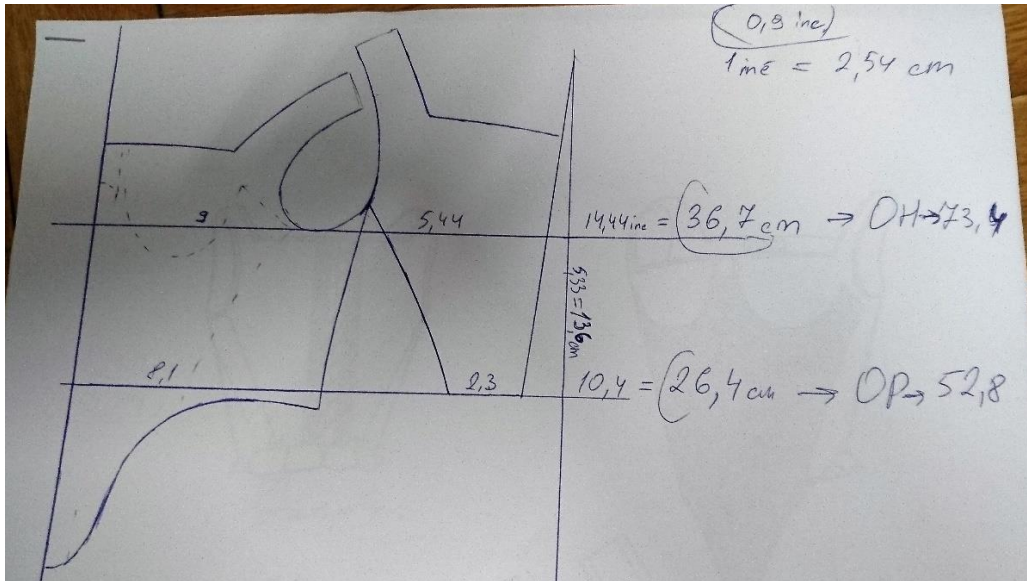
Seznam obrázků

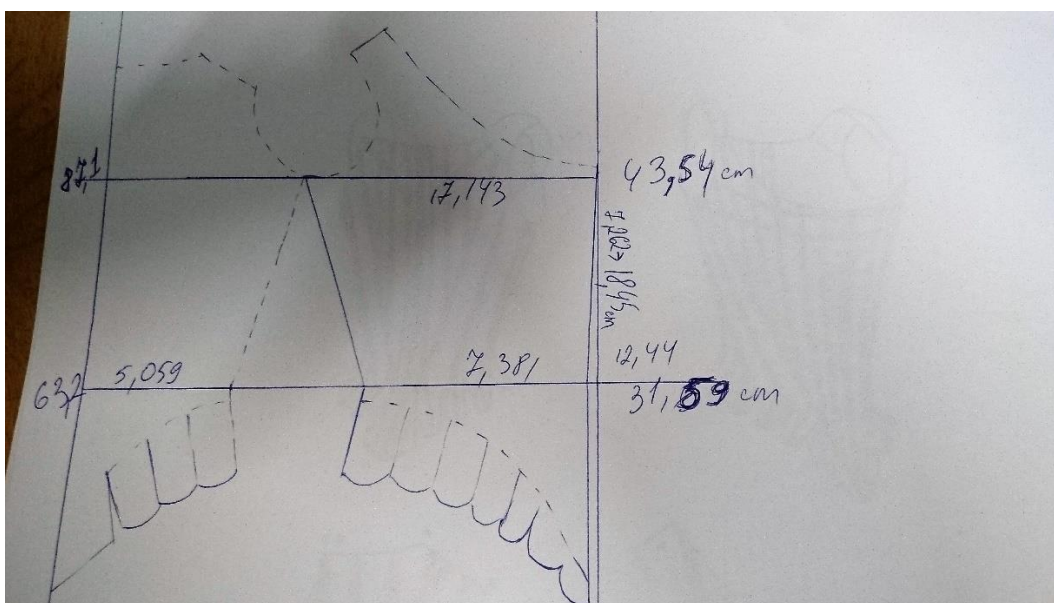
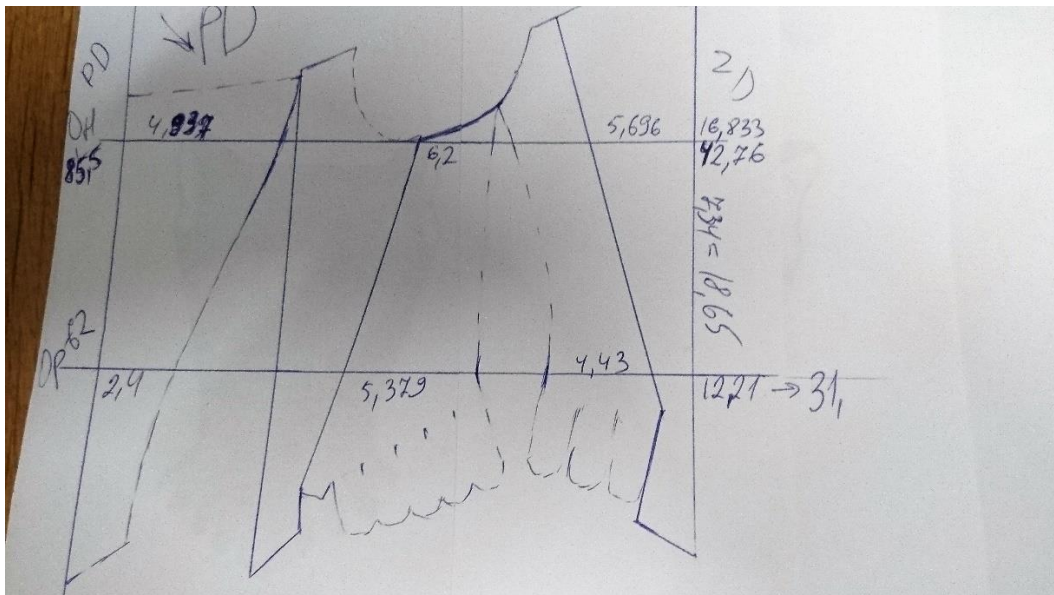
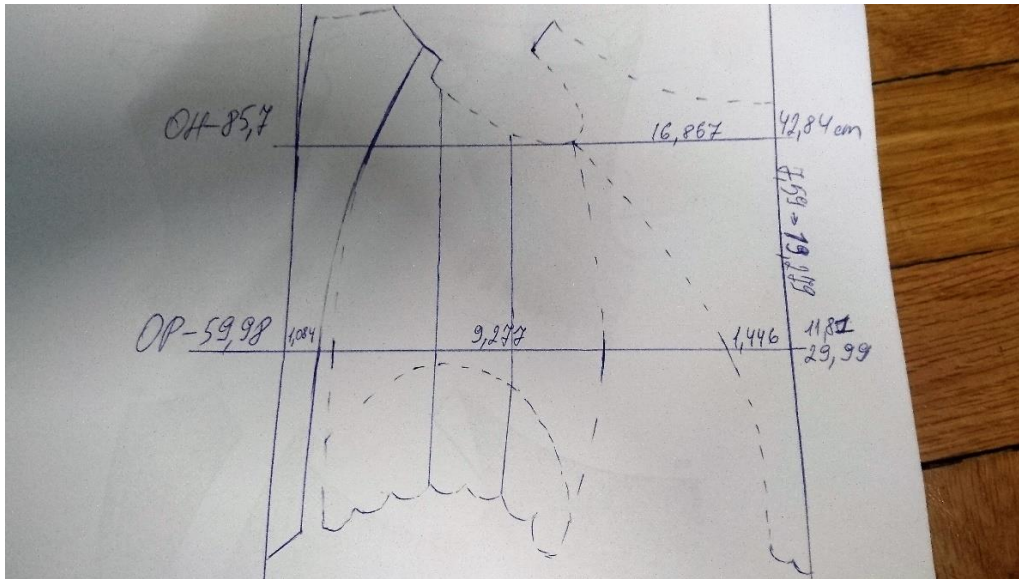
Obrázek 1 - Celokovové korzety (cca 1640). Zdroj: http://www.fashiony.ru	10
Obrázek 2 - Korzet začátku 17. st. Zdroj: (Waugh, 1954).....	12
Obrázek 3 - Korzet napůl vyztužený kosticemi (1650-1660). Zdroj: (Waugh, 1954)....	13
Obrázek 4 - Korzet plně vyztužený kosticemi (cca 1680). Zdroj: (Waugh, 1954).....	13
Obrázek 5 - Korzet (1776). Zdroj: (Waugh, 1954).....	14
Obrázek 6 - Korzet (cca 1780). Zdroj: (Waugh, 1954).....	14
Obrázek 7 - Korzet (1844). Zdroj: (Waugh, 1954).....	15
Obrázek 8 - Lžičkový busk. Zdroj: (Waugh, 1954).....	15
Obrázek 9 - Krátký korzet bez klínek (1840). Zdroj: (Waugh, 1954).....	15
Obrázek 10 - Korzet se lžičkovým buskem (1880). Zdroj: (Waugh, 1954).....	15
Obrázek 11 - Schématické znázornění renesančně-barokního typu korzetu	19
Obrázek 12 - Schématické znázornění viktoriánského typu korzetu.....	19
Obrázek 13 - Měřicí páska. Zdroj: (Musilová, 2013)	20
Obrázek 14 - Pelvimetr. Zdroj: (Musilová, 2013)	20
Obrázek 15 - Stříhové šablony korzetu. Zdroj: (Pink, 2015).....	22
Obrázek 16 - Korzetový pas.....	23
Obrázek 17 - Korzetový pas na postavě.....	23
Obrázek 18 - Graf vzestupu hodnoty stažení pasu.....	24
Obrázek 19 - Korzet (80. leta 19. století). Zdroj: (Waugh, 1954)	30
Obrázek 20 - Umístění stříhových dílů do sítě	31
Obrázek 21 - Konstrukční síť.....	33
Obrázek 22 - Stanovení členících linií.....	34
Obrázek 23 - Konstrukční síť s členícími vertikály.....	36
Obrázek 24 - Konstrukce stříhu bez pasových výběrů	37
Obrázek 25 - Nárýs konstrukce stříhu viktoriánského korzetu.....	42

Seznam tabulek

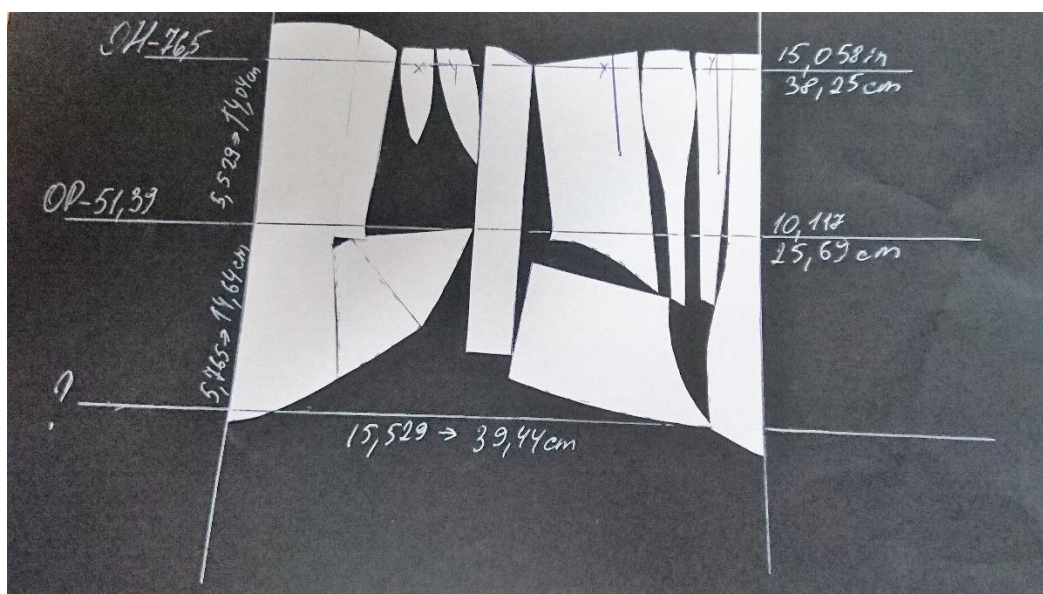
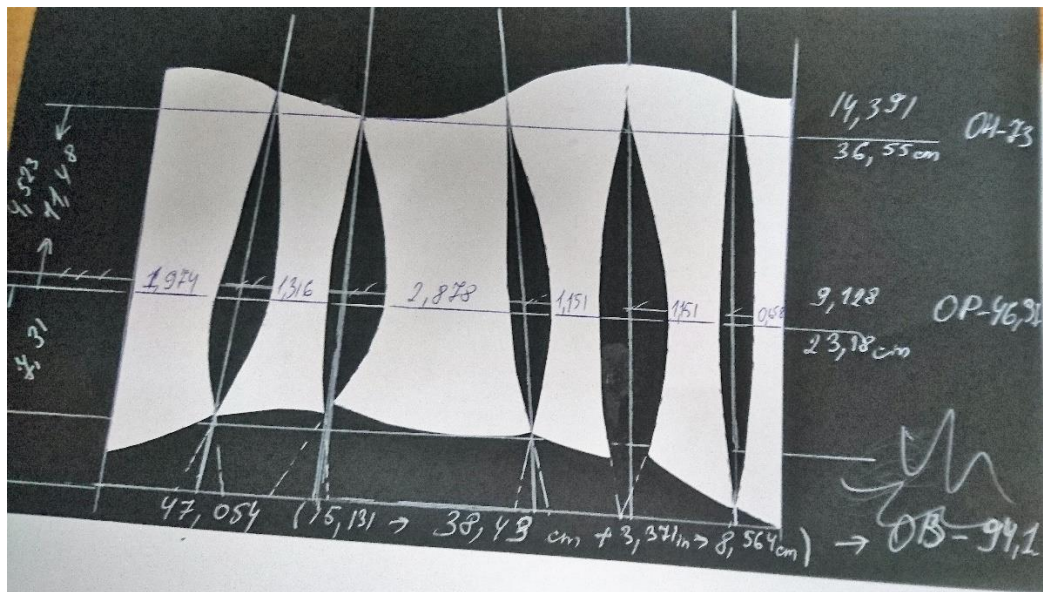
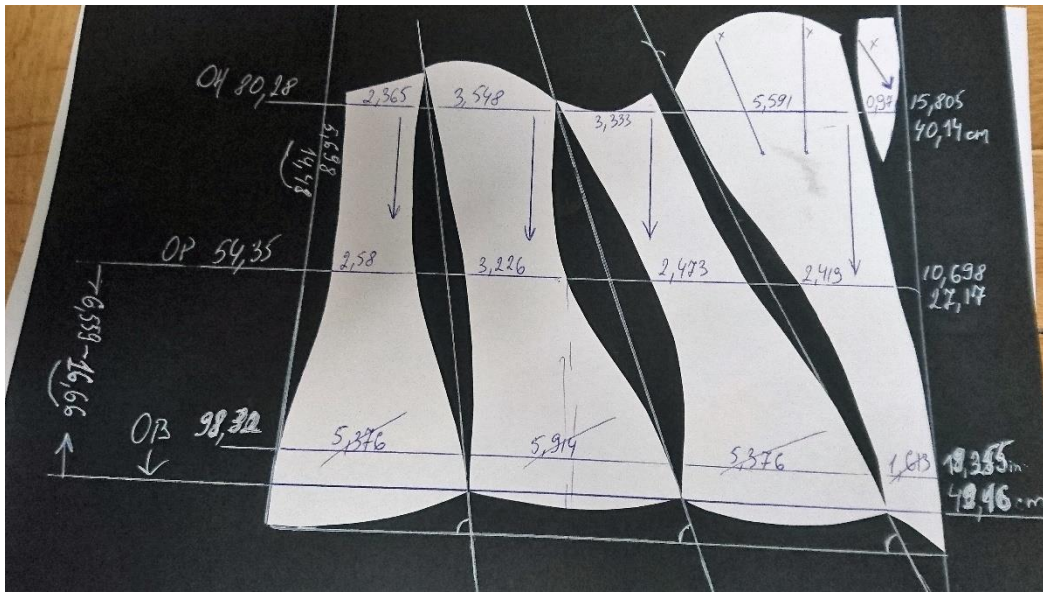
Tabulka 1 - Výsledky analýzy proporcí.....	17
Tabulka 2 - Koeficient pro stanovení OPmin	25
Tabulka 3 - Proporční koeficient OH/OP	26
Tabulka 4 - Koeficienty pro stanovení OPmin	28
Tabulka 5 - Porovnání proporčních vztahů.....	29
Tabulka 6 - Matematický popis konstrukční sítě.....	32
Tabulka 7 – Šírky dílu v rovině pasové a hrudní	35
Tabulka 8 - Modelové úpravy dolního a horního okrajů	37
Tabulka 9 - Pasové výběry.....	39
Tabulka 10 - Konstrukční postup.....	40

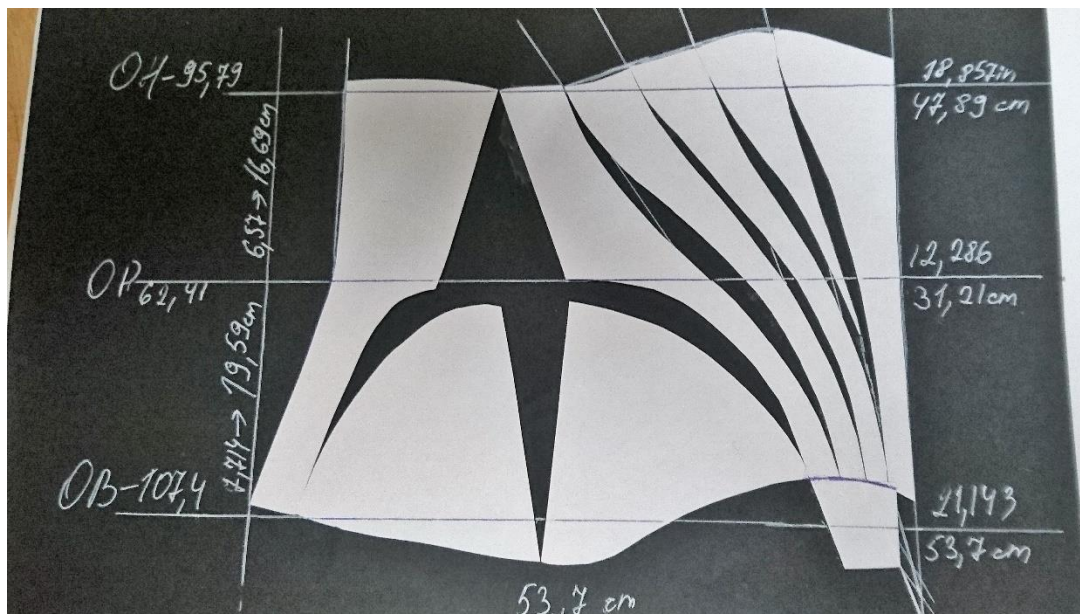
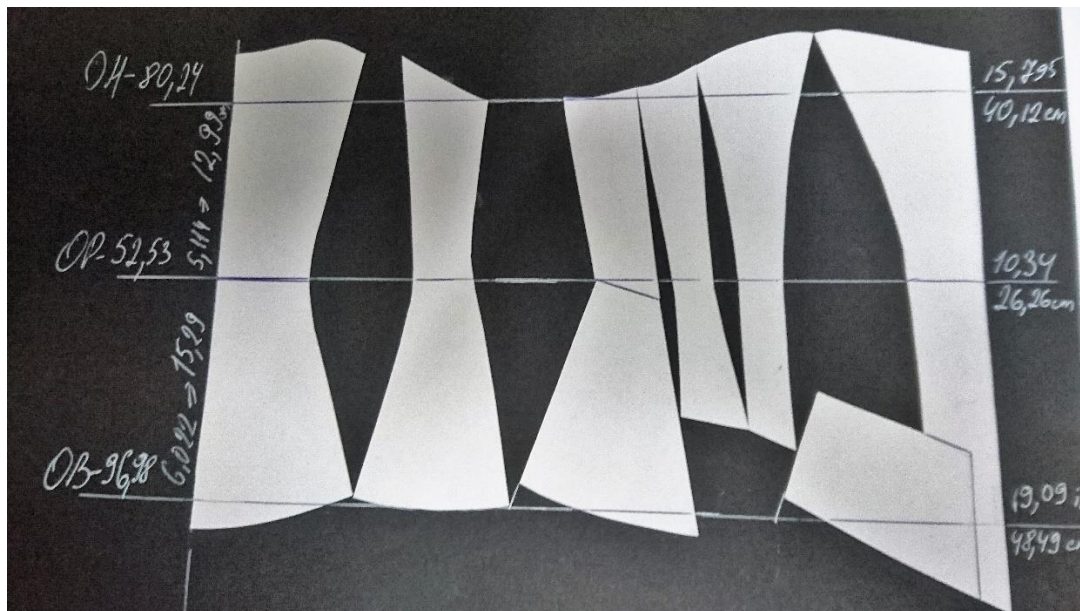
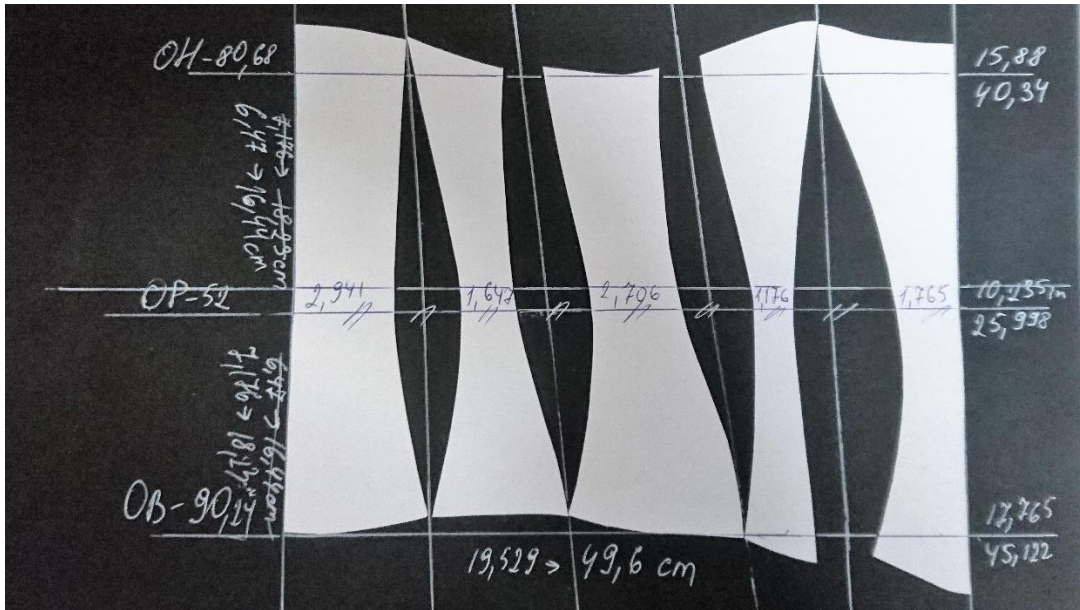
Příloha č. 1 – stříhové díly renesančně-barokních korzetů

Příloha č. 2 - stříhové díly viktoriánských korzetů

Příloha č. 3 – výsledky analýzy ideálních somatotypu poplatné období „renesančně-barokního“ a „viktoriánského“

Období	Datace (cca)	PH [cm]	OH/2 [cm]	OP/2 [cm]	OP/OH	PH/OH
RENEŠANČNĚ-BAROKNÍ	1630	13,6	36,7	26,4	0,719	0,370
	1650	17,4	38,0	28,8	0,757	0,458
	1680	20,5	42,8	30,0	0,700	0,479
	1730	21,2	42,8	31,0	0,724	0,495
	1776	19,7	43,5	31,6	0,726	0,452
	1780	21,6	41,7	30,6	0,734	0,518
	PRŮMĚR					0,726
VIKTORIÁNSKÉ	1844	14,5	40,1	27,2	0,577	0,362
	1860	11,5	36,6	23,2	0,634	0,314
	1873	14,0	38,3	25,7	0,671	0,366
	1880	16,4	40,3	26,0	0,645	0,407
	1890	13,0	40,2	26,3	0,654	0,323
	1901	16,7	47,9	31,2	0,651	0,349
	PRŮMĚR					0,639

Příloha č. 4 - výsledky analýzy tělesných proporcí současných žen

P. č.	op [cm]	OP_{min} [cm]	Rozdíl OP [cm]	Rozdíl OP [%]	oh [cm]	oh/OP_{min}	ŠH [cm]	ŠP_{min}	ŠH/ŠP_{min}
1	58	56	2	3,448	78	1,393	28	23,8	1,176
2	58	55	3	5,172	76	1,382	25	20,2	1,25
3	60	58	2	3,333	83	1,431	29,4	23,8	1,235
4	60	58	2	3,333	76	1,310	27	24,7	1,093
5	62	60	2	3,226	82	1,367	28,9	24,6	1,175
6	62	60	2	3,226	82	1,367	27	20,4	1,324
7	62	59	3	4,839	83	1,407	26	22	1,182
8	64	61	3	4,688	82	1,344	30,5	24,8	1,230
9	64	61	3	4,688	79	1,295	29,1	25	1,164
10	66	62	4	6,061	86	1,387	31,2	25,3	1,233
11	66	62	4	6,061	80	1,290	28,8	25,2	1,143
12	66	63	3	4,545	85	1,349	29,5	25,6	1,152
13	66	62	4	6,061	84	1,355	31	24,2	1,281
14	66	62	4	6,061	89	1,435	29	23,7	1,224
15	66	63	3	4,545	85	1,350	27,8	23,7	1,173
16	66	62	4	6,061	80	1,290	26,4	23,4	1,128
17	68	64	4	5,882	82	1,281	29,8	25,8	1,155
18	68	63	5	7,353	85	1,349	26	23	1,130
19	68	62	6	8,823	93	1,500	29,2	23,2	1,259
20	68	63	5	7,353	89	1,413	28	22,5	1,244
21	68	63	5	7,353	86	1,365	28	23	1,217
22	70	66	4	5,714	87	1,318	30	25,4	1,181

P. č.	op [cm]	OP _{min} [cm]	Rozdíl OP [cm]	Rozdíl OP [%]	oh [cm]	oh/OP _{min}	ŠH [cm]	ŠP _{min}	ŠH/ŠP _{min}
23	70	66	4	5,714	88	1,333	30,8	25,8	1,194
24	70	66	4	5,714	88	1,333	31,4	26	1,208
25	70	65	5	7,143	90	1,385	31,5	25,5	1,235
26	70	65	5	7,143	81	1,247	27,4	24	1,141
27	70	64	6	8,571	85	1,328	27,8	23,8	1,168
28	70	65	5	7,143	84	1,292	28,2	23,7	1,190
29	72	68	4	5,555	88	1,294	30	24,8	1,210
30	72	66	6	8,333	91	1,379	29,4	24	1,225
31	72	66	6	8,333	90	1,364	28	24,2	1,157
32	72	66	6	8,333	89	1,348	28,3	24	1,179
33	74	67	7	9,460	91	1,358	31,2	27,2	1,147
34	74	68	6	8,108	92	1,353	29	24,8	1,169
35	74	69	5	6,757	92	1,333	28,6	24,2	1,182
36	74	69	5	6,757	98	1,420	31,2	24,4	1,279
37	76	70	6	7,895	89	1,278	28,4	24	1,077
38	78	73	5	6,410	100	1,370	34	29,3	1,160
39	78	71	7	8,974	97	1,366	33,8	26,7	1,127
40	78	71	7	8,974	98	1,256	32,2	25,2	1,277
41	78	70	8	10,256	97	1,386	30,9	24,4	1,266
42	78	71	7	8,974	88	1,240	28	26	1,077
43	78	72	6	7,692	97	1,347	32	25,4	1,260
PPRŮMĚR						1,349			1,192